R. 1920.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH

Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA. № 4. 30 Kwietnia 1920 r.

TREŚĆ:

USTAWA

z dnia 18 marca 1920 roku

w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych.

Art. 1. Właściciele i posiadacze odłogiem leżących, a zdatnych pod uprawę rolną gruntów, lub też osoby, mające grunty takie pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie—obowiązani są, o ile sami uprawy uskutecznić nie mogą, do wydzierżawienia ich przedewszystkiem małorolnym i bezrolnym, a w braku takich kandydatów, innym rolnikom. Ugory w gospodarstwach trójpolowych, oraz ugory uzasadnione racjonalną gospodarką płodozmienną nie są odłogami w rozumieniu tej ustawy.

Dzierżawcy tych gruntów winni posiadać niezbędne środki do uprawy, albo mieć możność nabycia ich we właściwym czasie.

Art. 2. Grunty wymienione w artykule 1 wydzierżawione być winny osobom, których głównem zajęciem jest rolnictwo. Przy równych warunkach kandydaci na dzierżawców mają pierwszeństwo w porządku następującym:

a) małorolni, których gospodarstwa bezpośrednio graniczą lub znajdują się w najbliższem otoczeniu majątków,
b) dotychczasowi drobni dzierżawcy w danym majątku,
c) bezrolni zawodowi dzierżawcy drobni lub dzierżawcy opuszczonych z powodu wojny przestrzeni, pozbawieni wskutek powrotu właścicieli na grunt terenów pracy,
d) stale zamieszkała w okolicy służba folwarczna, która była zatrudniona w danym majątku, lecz z którą nie zostały zawarte umowy na bieżący rok gospodarczy,
e) inni bezrolni i małorolni z dalszych okolic i gmin,
f) inni rolnicy, nie objęci powyższemi punktami,
g) związki wytwórcze pracowników rolnych, kooperatywy rolne.

Art. 3. W umowach dzierżawnych, zawieranych na zasadach ogólnych, ustalane być winny nie tylko zwykłe warunki dzierżawne, lecz również spo-

sób użytkowania wydzierżawionych gruntów. Grunty te muszą być wzięte pod uprawę mechaniczną i nie mogą być poddzierżawiane osobom trzecim.

Odnośny ustęp umowy, dotyczący wynagrodzenia za dzierżawę może tylko opiewać na zapłatę oznaczonej kwoty pieniężnej.

Art. 4. - Za podstawę do wysokości tenuty w dzierżawie wzięta być winna cena kontyngentowa żyta w danym okręgu w końcu każdego roku gospodarczego, a to w stosunku następującym: na pierwszy rok dzierżawy zależnie od jakości i stanu gleby, od 20—30 kg. żyta, na drugi rok dzierżawy od 30—40 kg. żyta, na trzeci rok 40—50, a w ostatnim od 50—60 kg. żyta za morgę wydzierżawionego gruntu, niezależnie od rodzaju użytkowania. O ileby system kontyngentowy został zniesiony, obowiązywać będą ceny maksymalne na zboże, w razie zaś nieustanowienia takowych cen, przeciętne ceny rynkowe w czasie od 15 września do 15 grudnia.

Art. 5. O ile grunty, wymienione w art. 1, nie zostały wydzierżawione przez właścicieli lub inne osoby, wyszczególnione w art. 1 w drodze dobrowolnej do 20 marca 1920 r., Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych ma prawo przymusowego wydzierżawiania gruntów przez organy państwowe i samorządowe do 1 lipca 1920 r. W następnych latach prawo przymusowego wydzierżawiania gruntu, leżącego odłogiem, będzie przysługiwało Rządowi od 1 stycznia do 1 kwietnia każdego roku.

Art. 6. Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych ma prawo powierzyć opiekę nad zagospodarowaniem gruntów, leżących odłogiem, oraz przymusowe wypuszczanie ich w dzierżawę urzędom gminnym.

Art. 7. Wydzielanie gruntów z danego gospodarstwa na dzierżawy powinno się odbywać w ten sposób, aby właściciel lub posiadacz miał możność na pozostałej części gruntu prowadzić racjonalne gospodarstwo.

Dzierżawcy musi być, w razie braku drogi zwykłej, oddana na czas dzierżawy droga konieczna do dzierżawionego gruntu.

Art. 8. Koszty, związane z przymusowem wydzierżawieniem gruntu przez organy państwowe, obciążają właściciela gruntu lub osoby zastępujące go, w myśl art. 1 ustawy.

Art. 9. Umowy, zawarte przez organy państwowe w myśl niniejszej ustawy, mają moc obowiązującą dla właścicieli gruntów, których dotyczą, jak również dla ich prawonabywców oraz osób, reprezentujących prawa właściciela. Dzierżawy przymusowe, zarządzone przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. lub działające z jego ramienia urzędy, obowiązywać będą, o ile w umowie dzierżawnej nie będzie wymieniony termin wcześniejszy, dla gruntów obsianych zbożem do dnia 1 września 1924 r., dla gruntów pod okopowiznami — do dnia 1 listopada 1924 r.

Art. 10. Umowy dzierżawne, zawarte na mocy niniejszej ustawy, w stosunku do gruntów, które w okresie trwania dzierżawy podlegać będą parcelacji, przeprowadzonej przez Państwo, lub właściciela na podstawie upoważnienia właściwej władzy państwowej — mogą być rozwiązane przed upływem terminu za słusznem odszkodowaniem dzierżawców.

Art. 11. Do organów państwowych, wypuszczających grunty w dzierżawę przymusową, należy decydowanie o tem, jakie tereny różnych użytków rolnych mają być stosownie do przepisów niniejszej ustawy przeznaczone do wydzierżawienia, decydowanie o warunkach, obszarze i konfigu-

racji dzierżawy. W razie przymusowego wydzierżawienia całej jednostki gospodarczej, przysługuje organom rządowym prawo decyzji co do warunków korzystania przez dzierżawców z zabudowań gospodarczych i inwentarza martwego.

Art. 12. Właściciele, zarządcy, dzierżawcy i wogóle osoby, mające w swem posiadaniu grunty leżące odłogiem — obowiązani są na żądanie dostarczyć urzędom, uprawnionym do wykonania tej ustawy, wszelkich niezbędnych danych co do użytków rolnych, mogących podlegać wydzierżawieniu na mocy niniejszej ustawy.

Kto przeciwdziała wypuszczeniu w dzierżawę gruntów leżących odłogiem w celu ich zagospodarowania w myśl ustawy niniejszej lub przez pozorne podjęcie uprawy zmierza do obejścia jej przepisów, — ulega karze grzywny do 100 tysięcy marek, lub aresztu do 6 miesięcy, wymierzanej w drodze sądowej.

Niezależnie od nałożenia kary grunty te będą wydzierżawiane stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów.

Art. 13. Wykonanie ustawy powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych, który wyda w tym celu odpowiednie instrukcje i przepisy wykonawcze.

Art. 14. Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. W tym terminie traci moc obowiązującą „Ustawa tymczasowa z dnia 8 marca 1919 r. w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych", oraz „Ustawa z dnia 28 lipca 1919 r. w przedmiocie zmiany art. 9 ustawy z dnia 8 marca 1919 r. o wydzierżawianiu niezagospodarowanych użytków rolnych" (Dziennik Praw № 23, poz. 235 i № 65 poz. 387). Zarządzenia, poczynione na podstawie powołanych w niniejszym artykule ustaw przed dniem uzyskania mocy obowiązującej przez niniejszą ustawę, pozostają w mocy nadal, a od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy normowane będą przez jej przepisy.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
L. Skulski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
Bardel

(Dziennik Ustaw № 28 z dnia 1.IV. 1920 r. poz. 165).

ROZPORZĄDZENIE

w sprawie uzupełnienia art. 6 rozporządzenia z dnia 20 grudnia 1919 (Dz. Ust. z r. 1920 № 5, poz. 30) o postępowaniu z towarami przywożonemi z zagranicy kolejami żelaznemi.

Art. 6. rozporządzenia z dnia 20 grudnia 1919 roku (Dz. Ust. № 5, poz. 30) w sprawie postępowania z towarami przywożonemi z zagranicy kolejami żelaznemi uzupełnia się następującym nowym ustępem:

„c. Postanowienia powyższe (p. a. i b.) nie dotyczą rządowych przesyłek liści tytoniowych lub wyrobów tytoniowych. O ile zaś chodzi o takie przesyłki prywatne, to kolej ma o nich zawiadomić władze skarbowe (w Małopolsce Dyrekcje okręgów skarbowych, w b. Kongresówce—Delegacje Ministerstwa Skarbu, Izby skarbowe) celem dalszego zarządzenia“.

Warszawa, dnia 18 lutego 1920 r.

Minister Przemysłu i Handlu:
w z. *Henryk Strasburger*

Minister Skarbu:
W. Grabski

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

Minister Kolei Żelaznych:
K. Bartel

(Dziennik Ustaw № 28 z dnia 1.IV. 1920 r. poz. 168).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie trybu udzielania pożyczek na pomoc rolną w Województwach: Warszawskiem, Łódzkiem, Kieleckiem, Lubelskiem i Białostockiem.

Z mocy art. 4 ustawy z dnia 13 lutego 1920 r. o przyznaniu kredytu jednego miljarda marek na zagospodarowanie odłogów gruntowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i Ziem Wschodnich (Dz. Ust. № 17 z dn. 25 lutego 1920 r. poz. 86) zarządzam co następuje:

Art. 1. Podania o udzielenie pożyczek na pomoc rolną bez względu na wysokość żądanej pożyczki należy wnosić do Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej tego powiatu, na którego obszarze znajdują się grunty, których uprawa ma być dokonana przy pomocy pożyczki.

Podania powinny zawierać następujące dane:

a) nazwę i obszar gospodarstwa z wyszczególnieniem powierzchni, przypadających na poszczególne rodzaje użytków (role, łąki i t. d.) oraz powierzchni gruntów odłogiem leżących lub odłogiem zagrożonych,
b) kiedy i jakie w danej miejscowości odbywały się działania wojenne,
c) opis zniszczenia, dokonanego przez działania wojenne,
d) wyszczególnienie budynków mieszkalnych i gospodarczych, posiadanych obecnie i przed wojną,

e) wyszczególnienie inwentarza żywego i martwego, posiadanego obecnie i przed wojną,
f) wyszczególnienie przedmiotów potrzebnych niezbędnie do zagospodarowania odłogów lub gruntów odłogiem leżących,
g) czy i jakie części składowe inwentarza martwego oraz sztuki inwentarza żywego zostały zakupione już po zniszczeniu i dowody na to, czy przedmioty te zostały zakupione z funduszów własnych, czy pożyczonych,
h) stan odłużenia gospodarstwa,
i) czy przed wniesieniem podania petent otrzymał już jaką pożyczkę względnie zasiłek z funduszów państwowych i w jakiej wysokości.

Art. 2. Osoby, ubiegające się o pożyczkę, winny dawać dostateczną rękojmię, że już w ciągu roku poczynione przez nie z uzyskanej pożyczki nakłady potrafią uczynić produkcyjnemi.

Za rękojmię w tym względzie uważać należy fachowe uzdolnienie kandydata ubiegającego się o pożyczkę i jego zrozumienie obowiązku współdziałania w akcji aprowizacyjnej Państwa, przedewszystkiem zaś energję, którą kandydat okazał w dotychczasowej pracy około podniesienia swego zniszczonego gospodarstwa.

Art. 3. Ze względu na stopień zniszczenia dzielić należy gospodarstwa na trzy kategorje:

Do pierwszej kategorji zalicza się gospodarstwa zupełnie zniszczone przez wojnę, do drugiej gospodarstwa częściowo zniszczone i częściowo już uruchomione, do trzeciej gospodarstwa, które nie doznały zniszczeń wojennych, ale nie rozporządzają środkami, wystarczającemi dla zagospodarowania całości gruntów uprawnych.

Maksymalna pożyczka, jaka może być przyznana dla gospodarstw pierwszej kategorji wynosi:

dla gospodarstw	do 10 morg.			po	1600 mk.	na każdą morgę użytków roln.
dla gosp.	od 10 morg.	do 50	morg.	po	1400 mk.	na każdą morgę użytk. roln.
„ „	„ 50	„ 100	„	„	1200	„ „ „ „ „ „
„ „	„ 100	„ 300	„	„	1000	„ „ „ „ „ „
„ „	„ 300	„ 500	„	„	800	„ „ „ „ „ „
„ „	„ 500	„ 1000	„	„	600	„ „ „ „ „ „
„ „	ponad 1000 morg.			„	400	„ „ „ „ „ „

Maksymalna pożyczka, jaka może być przyznana dla gospodarstw drugiej kategorji wynosi 65% stawek ustanowionych dla gospodarstw pierwszej kategorji, a dla gospodarstw trzeciej kategorji 50% tych stawek.

Stawki te jako maksymalne nie mogą być w żadnym wypadku przekroczone.

Art. 4. Podania o udzielenie pożyczek winny być załatwione przez Komitety Powiatowe Pomocy Rolnej najdalej w ciągu dni 8 od ich złożenia.

Art. 5. Komitet Powiatowy Pomocy Rolnej po rozpoznaniu podania i zasięgnięciu w razie potrzeby opinji właściwego Komitetu Gminnego przyznaje w granicach przeznaczonego dla powiatów kredytu właścicielom lub dzierżawcom gruntów odłogiem leżących lub odłogiem zagrożonych pożyczki do wysokości 40.000 marek dla jednego gospodarstwa.

O ile petent ubiega się o pożyczkę wyższą niż 40.000 mk., to Komitet Pomocy Rolnej w wypadkach zasługujących na uwzględnienie przyznaje pożyczkę w granicach swej kompetencji, ustanowioną w ustępie pierwszym

niniejszego artykułu, sprawę zaś udzielenia pożyczki dodatkowej ponad przyznaną przez siebie sumę przekazuje wraz ze swym wnioskiem do decyzji Wojewódzkiego Komitetu Pomocy Rolnej.

Jednakże, jeżeli żądana w podaniu suma pożyczki przekracza 40.000 mk. wskutek niezastosowania się petenta do norm ustanowionych w art. 3 niniejszego rozporządzenia, to Komitet Powiatowy załatwia podanie całkowicie według własnej kompetencji i nie kieruje go do Komitetu Wojewódzkiego.

O decyzji Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej czy to przychylnej, czy odmownej winien być petent bezzwłocznie powiadomiony.

Art. 6. Od decyzji Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej służy interesowanemu prawo odwołania się do Komitetu Wojewódzkiego w przeciągu dni 8 od daty zawiadomienia o decyzji. Odwołanie należy wnieść do Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej, który przedkłada je bezzwłocznie wraz z aktami Komitetowi Wojewódzkiemu do decyzji ostatecznej.

W wypadkach, kiedy decyzja Komitetu Powiatowego Pomocy rolnej pozostaje w wyraźnej sprzeczności z obowiązującemi przepisami i postanowieniami w przedmiocie zasad i trybu udzielania pożyczek, służy staroście w przeciągu 3 dni prawo wstrzymania wykonania decyzji i przedłożenia sprawy wraz ze swemi motywami do ostatecznego rozstrzygnięcia Komitetowi Wojewódzkiemu Pomocy Rolnej.

Art. 7. Komitet Wojewódzki Pomocy Rolnej przyznaje właścicielom i dzierżawcom gruntów odłogiem leżących lub odłogiem zagrożonych na podstawie wniosków Komitetów powiatowych (art. 6) i w granicach przeznaczonego dla Województwa kredytu pożyczki dodatkowe ponad sumę uzyskaną przez nich od Komitetów Powiatowych. Komitet Wojewódzki komunikuje niezwłocznie o swych decyzjach co do przyznania lub nieprzyznania dodatkowej pożyczki Komitetowi Powiatowemu, który zawiadamia o tem petenta.

Art. 8. Od decyzji Komitetu Wojewódzkiego Pomocy Rolnej co do przyznania lub nieprzyznania pożyczki dodatkowej służy interesowanemu prawo odwołania się do Komitetu Głównego Pomocy Rolnej w przeciągu dni 8 od daty zawiadomienia o decyzji. Odwołanie należy wnieść do Komitetu Powiatowego, który przedkłada je niezwłocznie wraz z aktami za pośrednictwem Komitetu Okręgowego Komitetowi Głównemu.

W wypadkach, kiedy decyzja Komitetu Wojewódzkiego Pomocy Rolnej co do przyznania lub nieprzyznania pożyczki dodatkowej pozostaje w wyraźnej sprzeczności z obowiązującemi przepisami i postanowieniami w przedmiocie zasad i trybu udzielania pożyczek, służy Wojewodzie w przeciągu 3 dni prawo wstrzymania wykonania decyzji i przedłożenia sprawy wraz ze swemi motywami do ostatecznego rozstrzygnięcia Komitetowi Głównemu Pomocy Rolnej.

Art. 9. Podania o udzielenie pożyczek dodatkowych jako też zażalenia na decyzje Komitetów Powiatowych winny być załatwiane przez Komitety Wojewódzkie najdalej w ciągu dni 8-miu od chwili przedłożenia ich przez Komitet Powiatowy.

Art. 10. Komitet Główny Pomocy Rolnej rozpoznaje ostatecznie zażalenia na decyzje Komitetów Wojewódzkich co do przyznania lub nieprzyznania pożyczki dodatkowej najdalej w ciągu dni 8 od ich przedłożenia i o decyzjach swych komunikuje niezwłocznie Komitetowi Wojewódzkiemu, który postępuje dalej stosownie do ust. 2 art. 7.

Art. 11. W powiatach i Województwach, w których nie zostały uruchomione Komitety Pomocy Rolnej, pożyczki na pomoc rolną udzielane będą na podstawie decyzji Starosty lub Wojewody według zasad i przepisów niniejszego rozporządzenia.

Art. 12. Asygnacje na pożyczki przyznane przez Powiatowy, Wojewódzki lub przez Główny Komitet Pomocy Rolnej wystawia Komitet Powiatowy Pomocy Rolnej, po złożeniu przez dłużnika skryptu dłużnego.

Asygnacje podpisuje Starosta lub jego zastępca oraz referent rolniczy Starostwa.

Art. 13. Sposób prowadzenia wykazów i ściągania udzielonych na pomoc rolną pożyczek określi osobna instrukcja.

Art. 14. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą w dniu ogłoszenia.

Warszawa, dnia 26 marca 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 28 z dnia 1.IV. 1920 r. poz. 170).

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych do Ustawy z dnia 18 marca 1920 r. (Dz. Ust. № 28 z dn. 1/IV 1920 r. poz. 165) w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego.

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 18 marca 1920 r. (Dz. ust. № 28 z dn. 1/IV 1920 poz. 165) w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych zarządzam co następuje:

Art. 1. Organem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych powołanym do wykonania ustawy z dn. 18 marca 1920 r. (Dz. ust. № 28 z dn. 1/IV 1920 r. poz. 165) jest Urząd Zagospodarowania Odłogów.

Czynności dotyczące wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych w myśl ustawy z dn. 18 marca 1920 r. wykonywać będą pod ogólnem kierownictwem Urzędu Zagospodarowania Odłogów

w b. zaborze rosyjskim:

a) na terenie gmin — komitety gminne pomocy rolnej powołane do życia rozporządzeniem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 23 marca 1920 (Dz. ust. № 27 z dn. 27/III 1920 r.) pod przewodnictwem wójtów,
b) na terenie powiatów — starostowie,
c) na terenie województw — wojewodowie;

w b. zaborze austrjackim:

a) na terenie gmin — wójtowie,
b) na terenie powiatów — starostowie,

c) na terenie okręgów sądu apelacyjnego we Lwowie i Krakowie— okręgowi inspektorowie pomocy rolnej we Lwowie i Krakowie.

Istniejący dotychczas na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 31 marca 1919 r. (Monitor Polski № 74 z dn. 1 kwietnia 1919 r.) „Urząd czasowy dzierżaw przymusowych“ zostaje jednocześnie zniesiony.

Art. 2. Obowiązkowi przymusowego wydzierżawienia w myśl art. 1 ustawy z 18 marca 1920 r. podlegają bez względu na ogólną powierzchnię gospodarstwa grunty leżące odłogiem, a zdatne pod uprawę rolną, których właściciel lub posiadacz, albo też osoba, mająca je pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, uprawiać nie może. Ugory w gospodarstwach trójpolowych, oraz ugory uzasadnione racjonalną gospodarką płodozmienną nie są odłogami w rozumieniu ustawy.

Art. 3. O dzierżawę gruntów wymienionych w art. 2 mogą się ubiegać osoby, których głównem zajęciem jest rolnictwo, a które posiadają potrzebne zboże na zasiew i inwentarz żywy i martwy lub wykażą, że mają możność ich nabycia we właściwym czasie.

Przy równych warunkach kandydaci będą uwzględnieni w porządku wymienionym w art. 2 ustawy.

Art. 4. Właściciele i posiadacze gruntów wymienionych w art. 2, względnie osoby mające te grunty pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie obowiązane są wydzierżawić odnośne grunty w drodze dobrowolnej. Przy zawieraniu tych umów winny komitety gminne pomocy rolnej i starostowie w miarę potrzeby współdziałać.

Nadto obowiązane są wyżej wymienione osoby w myśl art. 12 ustawy z dn. 18 marca 1920 r. pod rygorem art. 12 ust. 2 ustawy w terminie przez starostwo wskazanym dostarczyć starostwu niezbędnych danych co do użytków rolnych, mogących podlegać wydzierżawieniu na mocy ustawy.

Art. 5. O ile grunty wymienione w art. 2 nie zostaną przez ich właścicieli i posiadaczy lub osoby mające je pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie wydzierżawione w drodze dobrowolnej w terminie w ustawie przewidzianym, zostaną wydzierżawione w drodze przymusowej przez właściwego starostę w sposób określony w art. 7 niniejszego rozporządzenia.

Starosta może czynności poruczonemu niniejszem rozporządzeniem przekazać w całości lub w części pod własną odpowiedzialnością referentowi rolniczemu a w braku referenta rolniczego innym urzędnikom starostwa.

Starostom przysługuje prawo przymusowego wydzierżawienia tych gruntów w roku 1920 w czasie od 20 marca do 1 lipca, w następnych zaś latach od 1 stycznia do 1 kwietnia każdego roku.

Art. 6. Komitety gminne pomocy rolnej (w b. zaborze austrjackim zwierzchności gminne) obowiązane są na podstawie własnych dochodzeń sporządzić wykazy gruntów nadających się do przymusowego wydzierżawienia oraz wykazy osób ubiegających się o dzierżawy, zawierajace dane, dotyczące obszaru posiadanych przez nich i dzierżawionych gruntów oraz posiadanych środków uprawy.

Powyższe wykazy przedkładają komitety gminne (zwierzchności gminne) starostwom wraz ze swojemi wnioskami na wydzierżawienie gruntów poszczególnym kandydatom.

Art. 7. Starosta nadaje kierunek akcji przymusowego wydzierżawienia użytków rolnych na terenie powiatu, odpowiada za nią, sprawdza wykazy

niezagospodarowanych użytków przedłożone mu przez właścicieli i komitety gminne pomocy rolnej (zwierzchności gminne). Na podstawie wykazów i wniosków komitetów gminnych (zwierzchności gminnych) zawiera starosta umowy dzierżawne, które w myśl art. 9 ustawy z dnia 18 marca 1920 r. mają moc obowiązującą dla właścicieli gruntów, których dotyczą, jak również dla ich prawonabywców oraz osób, reprezentujących prawa właściciela. Przed zawarciem umów może starosta w poszczególnych wypadkach zasięgnąć opinji komitetu powiatowego pomocy rolnej.

O ile komitety gminne (zwierzchności gminne) nie postawią wniosku na dzierżawę dla braku w gminie odpowiednich kandydatów, starosta zawrze umowę z kandydatami z innych gmin na podstawie przedłożonych przez komitety względnie zwierzchności tych gmin wykazów kandydatów.

Oryginały zawartych umów pozostają w aktach starostwa, po jednym uwierzytelnionym odpisie umowy otrzymuje dzierżawca i właściciel gruntu.

Przy zawarciu umowy starosta pobiera od dzierżawcy na rachunek tenuty dzierżawnej kwotę równającą się kosztom przymusowego wydzierżawienia, co zostaje uwidocznione w umowie.

Art. 8. Umowy zawarte w myśl art. 7 winny zawierać następujące warunki:

a) zastrzeżenie, że przedmiot dzierżawy może być użyty tylko pod uprawę mechaniczną, to znaczy pod uprawę wszelkiego rodzaju ziemiopłodów,
b) niedozwolone jest użycie dzierżawionego gruntu jako łąki lub pastwiska,
c) tenuta dzierżawna może opiewać tylko na zapłatę oznaczonej kwoty pieniężnej, której wysokość określa art. 4 ustawy z dn. 18 marca 1920 r.,
d) dzierżawcy nie wolno przedmiotu dzierżawy poddzierżawiać osobom trzecim,
e) dzierżawca odpowiada za uszkodzenia i zniszczenia specjalnych urządzeń wydzierżawionego przedmiotu jako to: rowów, drenów, płotów i t. d.,
f) dzierżawcy nie wolno sprzedawać ani w jakikolwiek inny sposób pozbywać słomy ze zboża uzyskanego na przedmiocie dzierżawy, lecz winien ją zwracać roli w formie nawozu,
g) przy czteroletnich dzierżawach dzierżawca jest obowiązany w okresie dzierżawnym przynajmniej raz pole nawieźć.

Art. 9. W wypadkach, w których właściciel lub posiadacz gruntów, wymienionych w art. 1, przystąpił już do częściowego uruchomienia swego gospodarstwa, którego tylko dla braku wystarczających środków nie może uruchomić w całości, terminy dzierżaw poszczególnych jego gruntów, ulegających przymusowemu wydzierżawieniu, winny być tak ustanowione, by w latach następnych właściciel lub posiadacz miał możność dalszego stopniowego uruchomienia swego gospodarstwa.

Art. 10. Drogi konieczne przewidziane w art. 7 ustawy winny być w miarę możności ustanawiane wspólnie dla większej ilosci dzierżawców.

Art. 11. W myśl art. 11 ustawy w razie przymusowego wydzierżawienia całej jednostki gospodarczej przysługuje organom rządowym prawo decyzji co do warunkow korzystania przez dzierżawców z zabudowań gospodarczych i inwentarza martwego. W razie udzielenia dzierżawcy zezwolenia na używanie tych przedmiotów należy w umowie o przymusową dzierżawę

zastrzedz, że przedmioty te zostaną dzierżawcy oddane po dokładnem opisaniu oddanych budynków i części składowych inwentarza martwego, że dzierżawca jest obowiązany z własnych funduszów bez regresu do właściciela wykonywać potrzebne naprawy i roboty około utrzymania tych przedmiotów w należytym stanie i że po upływie czasu dzierżawy winien je zwrócić w stanie, w jakim je otrzymał, z uwzględnieniem naturalnego zużycia.

Art. 12. Przeciw decyzjom starosty, wydanym na podstawie tego rozporządzenia służy osobom interesowanym prawo odwołania się do wojewody, w przeciągu dni ośmiu od chwili doręczenia decyzji. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji starosty aż do chwili doręczenia interesowanemu decyzji wojewody, która winna zapaść przed upływem dni czternastu, a od której niema dalszego odwołania.

Art. 13. Wojewoda nadaje kierunek akcji przymusowego wydzierżawienia użytków rolnych na terenie województwa, odpowiada za nią, reguluje sprawy dotyczące wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków w rozmaitych powiatach swego województwa, oraz załatwia zażalenia na decyzje starostów w myśl art. 12.

Na terenie b. zaboru austrjackiego czynności wojewodów należą do zakresu działania inspektorów okręgowych pomocy rolnej we Lwowie względnie w Krakowie.

Art. 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie traci moc „Instrukcja w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych” z 31 marca 1919 (Monitor Polski № 74 z dn. 1 kwietnia 1919 r.).

Warszawa, dn. 30 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 29 z dnia 1.IV. 1920 r. poz. 174).

USTAWA

z dnia 24 marca 1920 r.

o nabywaniu nieruchomości przez obcokrajowców.

Art. 1. Nabywanie nieruchomości przez obcokrajowców, a to tak przez osoby fizyczne, jak i prawne, może nastąpić jedynie po uprzedniem uzyskaniu zezwolenia Rady Ministrów na wniosek Ministra Skarbu. Co do nieruchomości mających specjalne znaczenie, jako to: przemysłowo-handlowe, rolnicze lub inne, decyzja Rady Ministrów zapadnie w porozumieniu z właściwym Ministrem.

Art. 2. Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu może w poszczególnych wypadkach stawiać specjalne warunki jak nabywcy, tak i sprzedaw-

cy, od których wypełnienia będzie uzależniona możność dokonania tranzakcji.

Art. 3. W pozwoleniu powinno być wymienione: 1) osoba nabywcy, 2) przedmiot nabycia, 3) suma minimalna nabycia, 4) warunki istotne tranzakcji oraz warunki specjalne, postawione w myśl art. 2 niniejszej ustawy.

Zezwolenie ważne jest na czas 4 miesięcy. Przedłużenie tego okresu nie jest dopuszczalne. Jeżeli akt nabycia w tym czasie nie zostanie sporządzony, zezwolenie traci moc swoją.

Art. 4. Decyzja Rady Ministrów nie wymaga uzasadnienia i nie ulega żadnemu zaskarżeniu.

Art. 5. W wypadkach, przewidzianych w art. 1 niniejszej ustawy, nie wolno sporządzać i zatwierdzać aktów prawnych, ani na aktach tych podpisów stron uwierzytelniać, a władze hipoteczne nie mogą przepisywać tytułu własności na nabywcę bez złożenia zezwolenia Rady Ministrów, oraz urzędowego dowodu, że te warunki, które w myśl zezwolenia powinny poprzedzać dokonanie tranzakcji, zostały spełnione. W aktach prawnych powinny być ściśle uwzględnione pod rygorem nieważności aktów wszystkie warunki, wyszczególnione w zezwoleniu.

Art. 6. Obcokrajowcy powinni każdym razem przed wzięciem udziału w licytacji nieruchomości wykazać się zezwoleniem Rady Ministrów do nabycia danej nieruchomości.

Art. 7. Nabycie nieruchomości przez obcokrajowca wbrew postanowieniu niniejszej ustawy jest nieważne.

W razie zawarcia tranzakcji wbrew tej ustawie, o nieważności orzekają sądy na żądanie właściwej władzy.

Art. 8. Postanowienia niniejszej ustawy nie dotyczą przeniesienia prawa własności na spadkobierców.

Art. 9. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrom: Skarbu i Sprawiedliwości, a w b. dzielnicy pruskiej w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej.

Art. 10. Ustawa niniejsza nabiera mocy obowiązującej w 8 dni po jej ogłoszeniu.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
L. Skulski

Minister Skarbu:
W. Grabski

Minister Sprawiedliwości:
Jan Hebdzyński

(Dziennik Ustaw № 31 z dn. 12.IV. 1920 r. poz. 178).

USTAWA

z dnia 26 marca 1920 roku

w sprawie zmiany artykułu 1 ustawy z dnia 27 stycznia 1920 r. (Dz. Ust. № 7 poz. 47) w przedmiocie przyznania nadzwyczajnego dodatku drożyźnianego urzędnikom i funkcjonarjuszom państwowym, egzekutorom podatkowym, funkcjonarjuszom kolei państwowych, nauczycielom szkół powszechnych i zawodowych, państwowych szkół średnich, seminarjów nauczycielskich i preparand oraz szkół wyższych.

Art. 1. Tabelę wymiarową, stanowiącą ustęp 2-gi art. 1 ustawy z dnia 27 stycznia 1920 r. (Dz. Ust. № 7 poz. 47) zmienia się w ten sposób, iż w rubryce drugiej po słowach: „uposażenie ze Skarbu Państwa" wstawia się słowa: „dla wdowców i wdów bezdzietnych"; zaś rubryka trzecia otrzymuje brzmienie następujące: „dla żonatych i zamężnych, bezdzietnych lub z 1 dzieckiem, dla wdowców lub wdów z 1 lub 2-giem dzieci".

Art. 2. Wykonanie nininiejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
L. Skulski

Minister Skarbu:
Wł. Grabski.

(Dziennik Ustaw № 31 z dn. 12.IV. 1920 r. poz. 181).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie utworzenia na obszarze b. zaboru austrjackiego Komitetów Pomocy Rolnej.

Z mocy art. 4 Ustawy Sejmowej z dnia 13 lutego 1920 r. o przyznaniu kredytu jednego miljarda marek na zagospodarowanie odłogów gruntowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i Ziem Wschodnich (Dz. Ust. № 17 z dnia 25 lutego 1920 r. poz. 86), zarządzam co następuje:

Art. 1. Akcję gospodarczego uporządkowania gruntów leżących odłogiem, lub odłogiem zagrożonych Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych opierać będzie na ścisłej współpracy z miejscowemi rolniczemi organizacjami społecznemi.

W tym celu zostaną utworzone na obszarze b. zaboru austrjackiego Komitety Pomocy Rolnej z udziałem przedstawicieli rzeczonych

organizacyj, oraz przy współudziale zwierzchności gminnych w myśl art. 2-go tego rozporządzenia.

Organem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, powołanym do kierowania i zarządzania całą akcją gospodarczego uporządkowania gruntów leżących odłogiem lub odłogiem zagrożonych, jest Urząd Zagospodarowania Odłogów.

Organizacja Urzędu Zagospodarowania Odłogów zostanie unormowana w osobnem rozporządzeniu.

Przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych czynny będzie nadto Komitet Główny Pomocy Rolnej.

Art. 2. Zwierzchność gminna zbiera szczczegółowe wiadomości dla określenia istotnie niezbędnych potrzeb gminy w zakresie nasion, inwentarzy żywych i martwych, w szczególności bada potrzeby gospodarstw posiadających grunty leżące odłogiem lub odłogiem zagrożone, opinjuje na żądanie Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej podania o udzielenie pomocy rolnej oraz pożyczek, po stwierdzeniu prawdziwości przytoczonych w nich faktów i okoliczności, współdziała przy dostawie środków pomocy rolnej (nasion i inwentarzy), przeznaczonych dla gminy, wykonywuje zlecenia Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej i wogóle współdziała przy organizacji pomocy rolnej na terenie gminy.

Art. 3. Komitety powiatowe Pomocy Rolnej, powoływane do życia w miarę potrzeby, mają siedzibę przy starostwie, a składają się ze starosty, jako przewodniczącego, referenta rolniczego starostwa, jako jego zastępcy, jednego przedstawiciela Wydziału powiatowego oraz 4 przedstawicieli miejscowych organizacyj rolniczych, delegowanych przez rzeczone organizacje na zaproszenie starosty.

Uchwały i decyzje Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej zapadają zwykłą większością głosów członków Komitetu obecnych na posiedzeniu. Przy równym podziale głosów rozstrzyga głos przewodniczącego, który głosuje ostatni.

Do prawomocności uchwał i decyzyj Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej potrzebna jest obecność przynajmniej czterech członków, a w tej liczbie przewodniczącego.

Art. 4. Komitet powiatowy Pomocy Rolnej bada zebrane przez zwierzchności gminne szczegółowe wiadomości dla określenia istotnie niezbędnych potrzeb w zakresie nasion, inwentarzy żywych i martwych, a w razie braku tychże zbiera sam te wiadomości, czuwa nad akcją gospodarczego uporządkowania gruntów leżących odłogiem lub odłogiem zagrożonych na obszarze powiatu, przyjmuje podania o udzielenie pomocy rolnej w nasionach, inwentarzu żywym i martwym oraz o udzielenie pożyczek bez względu na wysokość żądanej pożyczki, czuwa nad należytem zużytkowaniem pożyczek przyznanych, współdziała przy dostawie środków pomocy rolnej (nasion i inwentarzy), przeznaczonych dla powiatu, wykonywa zlecenia Komitetu okręgowego w zakresie pomocy rolnej i wogóle współdziała przy organizacji pomocy rolnej na terenie powiatu.

W szczególności Komitet powiatowy Pomocy Rolnej przyznaje w granicach przeznaczonego dla powiatu kredytu właścicielom lub dzierżawcom gruntów leżących odłogiem lub odłogiem zagrożonych, pożyczki do wysokości czterdziestu tysięcy marek dla jednego gospodarstwa. W wypadkach, w których zdaniem Komitetu powiatowego należy przyznać pożyczkę w wy-

sokości ponad czterdzieści tysięcy marek dla jednego gospodarstwa, Komitet powiatowy przedkłada akta sprawy wraz ze swoim wnioskiem Komitetowi okręgowemu Pomocy Rolnej do decyzji.

Art. 5. Komitety Okręgowe Pomocy Rolnej, powołane do życia we Lwowie i Krakowie, składać się będą z Generalnego Delegata Rządu lub jego zastępcy jako przewodniczącego, inspektora okręgowego Pomocy Rolnej jako zastępcy przewodniczącego, jednego członka delegowanego przez Tymczasowy Wydział Samorządowy, oraz 4 przedstawicieli organizacyj rolniczych, delegowanych przez te organizacje na zaproszenie Generalnego Delegata Rządu.

Uchwały i decyzje Komitetu okręgowego Pomocy Rolnej zapadają zwykłą większością głosów członków Komitetu, obecnych na posiedzeniu. Przy równym podziale głosów rozstrzyga głos przewodniczącego, który głosuje ostatni.

Do prawomocności uchwał i decyzyj Komitetu okręgowego Pomocy Rolnej potrzebna jest obecność przynajmniej czterech członków, a w tej liczbie przewodniczącego.

Art. 6. Komitet Okręgowy Pomocy Rolnej sprawdza sprawozdania Komitetów powiatowych dla określenia istotnie niezbędnych potrzeb w zakresie nasion, inwentarzy żywych i martwych, czuwa nad prowadzoną przez Komitety powiatowe akcją gospodarczego uporządkowania gruntów leżących odłogiem lub odłogiem zagrożonych na terenie województwa, współdziała przy dostawie środków pomocy rolnej, przeznaczonej dla województwa, przeprowadza na podstawie własnych danych oraz sprawozdań Komitetów powiatowych Pomocy Rolnej repartycje na poszczególne powiaty kredytu, przeznaczonego dla województwa przez Urząd Zagospodarowania Odłogów, wykonywa zlecenia Komitetu Głównego Pomocy Rolnej i wogóle współdziała w organizacji pomocy rolnej na terenie województwa.

W szczególności Komitet okręgowy Pomocy Rolnej przyznaje na podstawie wniosków Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej właścicielom lub dzierżawcom gruntów leżących odłogiem lub odłogiem zagrożonych pożyczki w wysokości ponad 40.000 marek dla jednego gospodarstwa oraz rozpoznaje i rozstrzyga ostatecznie zażalenia na decyzje Komitetów powiatowych Pomocy Rolnej co do wysokości przyznanej pożyczki lub nieprzyznania pożyczki na pomoc rolną.

Art. 7. Komitet Główny Pomocy Rolnej, utworzony przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych dla całego obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, składa się z Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, jako przewodniczącego, prezesa Urzędu Zagospodarowania Odłogów, jako jego zastępcy, szefa sekcji Rolniczej Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych i jednego członka Rady Rolniczej po jej ukonstytuowaniu, oraz czterech przedstawicieli organizacyj rolniczych, delegowanych przez rzeczone organizacje na wezwanie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Uchwały i decyzje Komitetu Głównego Pomocy Rolnej zapadają zwykłą większością głosów członków Komitetu obecnych na posiedzeniu. Przy równym podziale głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Do prawomocności uchwał i decyzyj Komitetu Głównego Pomocy Rolnej potrzebna jest obecność przynajmniej czterech członków, a w tej liczbie przewodniczącego.

Art. 8. Komitet Główny Pomocy Rolnej czuwa nad ogólną akcją gospodarczego uporządkowania gruntów leżących odłogiem oraz odłogiem

zagrożonych na terenie całego Państwa, współdziała z Urzędem Zagospodarowania Odłogów w organizowaniu i przeprowadzaniu tej akcji, w szczególności rozpoznaje i rozstrzyga ostatecznie zażalenia na decyzje Komitetów okręgowych Pomocy Rolnej co do wysokości pożyczek lub nieprzyznania pożyczek, powzięte przez te Komitety w pierwszej instancji.

Art. 9. Szczegółowy tryb czynności Komitetów Pomocy Rolnej w zakresie spraw, przekazanych im niniejszem rozporządzeniem, określi osobna instrukcja.

Art. 10. Istniejące na terenie b. zaboru austrjackiego powiatowe i okręgowe Komitety Pomocy Rolnej zostaną przekształcone z chwilą uzyskania mocy obowiązującej przez rozporządzenie niniejsze, stosownie do zawartych w niem postanowień.

Art. 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Warszawa, dnia 6 kwietnia 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 31 z dnia 12.IV. 1920 r., poz. 186)

ROZPORZĄDZENIE

Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Robót Publicznych w przedmiocie Komisji Szacunkowej Głównej w Warszawie i Komisyj Szacunkowych Miejscowych na terenie b. zaboru rosyjskiego.

Na podstawie art. 6, 27 ustawy z dnia 10 maja 1919 r. o ustaleniu i oszacowaniu świadczeń i strat wojennych (Dz. Pr. 1919 r. № 41 poz. 298) w uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 1 lutego 1920 roku (Dz. ust. 1920 r. № 21 poz. 118) zarządza się co następuje:

Art. 1. Powołaną zostaje do życia Komisja Szacunkowa Miejscowa w Biłgoraju na powiat Biłgorajski z terminem prekluzyjnym dla składania zgłoszeń do dnia 1 sierpnia 1920 r.

Art. 2. Komisji Szacunkowej Miejscowej w Łukowie termin prekluzyjny dla składania zgłoszeń przedłuża się do dnia 30 czerwca 1920 r.

Art. 3. Komisji Szacunkowej Miejscowej w Pińczowie termin prekluzyjny dla składania zgłoszeń przedłuża się do dnia 15 czerwca 1920 r.

Art. 4. Komisji Szacunkowej Miejscowej w Warszawie II termin prekluzyjny dla składania zgłoszeń przedłuża się do dnia 16 czerwca 1920 r

Warszawa, dnia 24 marca 1920 r.

Prezes Głównego Urzędu Likwidacyjnego:
w z. *J. Karśnicki*

Minister Skarbu:
w z. *R. Rybarski*

Minister Przemysłu i Handlu:
Antoni Olszewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Minister Robót Publicznych:
w z. *Dudek*

(Dziennik Ustaw № 32 z dnia 15.IV. 1920 r. poz. 188).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie trybu udzielania pożyczek na pomoc rolną w b. zaborze austrjackim.

Z mocy art. 4 ustawy z dnia 13 lutego 1920 r. o przyznaniu kredytu jednego miljarda marek na zagospodarowanie odłogów gruntowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i Ziem Wschodnich (Dz. Ust. № 17 z dn. 25 lutego 1920 r. poz. 86) zarządzam co następuje:

Art. 1. Podania o udzielenie pożyczek na pomoc rolną bez względu na wysokość żądanej pożyczki należy wnosić do Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej tego powiatu, na którego obszarze znajdują się grunty, których uprawa ma być dokonana przy pomocy pożyczki.

Podania powinny zawierać następujące dane:

a) nazwę i obszar gospodarstwa z wyszczególnieniem powierzchni, przypadających na poszczególne rodzaje użytków (role, łąki i t. d.) oraz powierzchni gruntów odłogiem leżących lub odłogiem zagrożonych,
b) kiedy i jakie w danej miejscowości odbywały się działania wojenne,
c) opis zniszczenia, dokonanego przez działania wojenne,
d) wyszczególnienie budynków mieszkalnych i gospodarczych, posiadanych obecnie i przed wojną,
e) wyszczególnienie inwentarza żywego i martwego, posiadanego obecnie i przed wojną,
f) wyszczególnienie przedmiotów potrzebnych niezbędnie do zagospodarowania odłogów lub gruntów odłogiem leżących,

g) czy i jakie części składowe inwentarza martwego oraz sztuki inwentarza żywego zostały zakupione już po zniszczeniu i dowody na to, czy przedmioty te zostały zakupione z funduszów własnych czy pożyczonych,
h) stan odłużenia gospodarstwa,
i) czy przed wniesieniem podania petent otrzymał już jaką pożyczkę względnie zasiłek z funduszów państwowych i w jakiej wysokości.

Art. 2. Osoby ubiegające się o pożyczkę, winny dawać dostateczną rękojmię, że już w ciągu roku poczynione przez nie z uzyskanej pożyczki nakłady potrafią uczynić produkcyjnemi.

Za rękojmię w tym względzie uważać należy fachowe uzdolnienie kandydata ubiegającego się o pożyczkę i jego zrozumienie obowiązku współdziałania w akcji aprowizacyjnej Państwa, przedewszystkiem zaś energje, którą kandydat okazał w dotychczasowej pracy około podniesienia swego zniszczonego gospodarstwa.

Art. 3. Ze względu na stopień zniszczenia dzielić należy gospodarstwa na trzy kategorje:

Do pierwszej kategorji zalicza się gospodarstwa zupełnie zniszczone przez wojnę, do drugiej gospodarstwa częściowo zniszczone i częściowo już uruchomione, do trzeciej gospodarstwa, które nie doznały zniszczeń wojennych, ale nie rozporządzają środkami, wystarczającemi dla zagospodarowania całości gruntów uprawnych.

Maksymalna pożyczka, jaka może być przyznana dla gospodarstw pierwszej kategorji wynosi:

dlà gospodarstw do 10 morg. po 1600 mk. na każdą morgę użytków roln.
dla gosp. od 10 morg. do 50 morg. po 1400 mk. na każdą morgę użytk. roln.
„ „ „ 50 „ „ 100 „ „ 1200 „ „ „ „ „ „
„ „ „ 100 „ „ 300 „ „ 1000 „ „ „ „ „ „
„ „ „ 300 „ „ 500 „ „ 800 „ „ „ „ „ „
„ „ „ 500 „ „ 1000 „ „ 600 „ „ „ „ „ „
„ „ ponad 1000 morg. „ 400 „ „ „ „ „ „

Maksymalna pożyczka, jaka może być przyznana dla gospodarstw drugiej kategorji wynosi 65% stawek ustanowionych dla gospodarstw pierwszej kategorji, a dla gospodarstw trzeciej kategorji 50% tych stawek.

Stawki te jako maksymalne nie mogą być w żadnym wypadku przekroczone.

Art. 4. Podania o udzielenie pożyczek winny być załatwione przez Komitety Powiatowe Pomocy Rolnej najdalej w ciągu dni 8 od ich złożenia.

Art. 5. Komitet Powiatowy Pomocy Rolnej po rozpatrzeniu podania i zasięgnięciu w razie potrzeby opinji Zwierzchności Gminnej właściwej gminy przyznaje w granicach przeznaczonego dla powiatu kredytów właścicielom lub dzierżawcom gruntów odłogiem leżących lub odłogiem zagrożonych pożyczki do wysokości 40.000 marek dla jednego gospodarstwa.

O ile petent ubiega się o pożyczkę wyższą niż 40.000 mk., to Komitet Pomocy Rolnej w wypadkach zasługujących na uwzględnienie przyznaje pożyczkę w granicach swej kompetencji, ustanowioną w ustępie pierwszym niniejszego artykułu, sprawę zaś udzielenia pożyczki dodatkowej ponad przyznaną przez siebie sumę przekazuje wraz ze swym wnioskiem do decyzji Okręgowego Komitetu Pomocy Rolnej.

Jednakże, jeżeli żądana w podaniu suma pożyczki przekracza 40.000 mk. wskutek niezastosowania się petenta do norm ustanowionych w art. 3 ni-

niejszego rozporządzenia, to Komitet Powiatowy załatwia podanie całkowicie według własnej kompetencji i nie kieruje go do Komitetu Okręgowego.

O decyzji Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej czy to przychylnej, czy odmownej winien być petent bezzwłocznie powiadomiony.

Art. 6. Od decyzji Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej służy interesowanemu prawo odwołania się do Komitetu Okręgowego w przeciągu dni 8 od daty zawiadomienia o decyzji. Odwołanie należy wnieść do Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej, który przedkłada je bezzwłocznie wraz z aktami Komitetowi Okręgowemu do decyzji ostatecznej.

W wypadkach, kiedy decyzja Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej pozostaje w wyraźnej sprzeczności z obowiązującemi przepisami i postanowieniami w przedmiocie zasad i trybu udzielania pożyczek, służy staroście w przeciągu 3 dni prawo wstrzymania wykonania decyzji i przedłożenia sprawy wraz ze swemi motywami do ostatecznego rozstrzygnięcia Komitetowi Okręgowemu Pomocy Rolnej.

Art. 7. Komitet Okręgowy Pomocy Rolnej przyznaje właścicielom i dzierżawcom gruntów odłogiem leżących lub odłogiem zagrożonych na podstawie wniosków Komitetów powiatowych (art. 6) i w granicach przeznaczonego dla komitetu kredytu pożyczki dodatkowe ponad sumę uzyskaną przez nich od Komitetów Powiatowych. Komitet Okręgowy komunikuje niezwłocznie o swych decyzjach co do przyznania lub nieprzyznania dodatkowej pożyczki Komitetowi Powiatowemu, który zawiadamia o tem petenta.

Art. 8. Od decyzji Komitetu Okręgowego Pomocy Rolnej co do przyznania lub nieprzyznania pożyczki dodatkowej służy interesowanemu prawo odwołania się do Komitetu Głównego Pomocy Rolnej w przeciągu dni 8 od daty zawiadomienia o decyzji. Odwołanie należy wnieść do Komitetu Powiatowego, który przedkłada je niezwłocznie wraz z aktami za pośrednictwem Komitetu Okręgowego Komitetowi Głównemu.

W wypadkach, kiedy decyzja Komitetu Okręgowego Pomocy Rolnej co do przyznania lub nieprzyznania pożyczki dodatkowej pozostaje w wyraźnej sprzeczności z obowiązującemi przepisami i postanowieniami w przedmiocie zasad i trybu udzielania pożyczek, służy przewodniczącemu Komitetu w przeciągu 3 dni prawo wstrzymania wykonania decyzji i przedłożenia sprawy wraz ze swemi motywami do ostatecznego rozstrzygnięcia Komitetowi Głównemu Pomocy Rolnej.

Art. 9. Podania o udzielenie pożyczek dodatkowych jako też zażalenia na decyzje Komitetów Powiatowych winny być załatwiane przez Komitety Okręgowe najdalej w ciągu dni 8-miu od chwili przedłożenia ich przez Komitet Powiatowy.

Art. 10. Komitet Główny Pomocy Rolnej rozpoznaje ostatecznie zażalenia na decyzje Komitetów Okręgowych co do przyznania lub nieprzyznania pożyczki dodatkowej najdalej w ciągu dni 8 od ich przedłożenia i o decyzjach swych komunikuje niezwłocznie Komitetowi Okręgowemu, który postępuje dalej stosownie do ust. 2 art. 7.

Art. 11. W powiatach, w których nie zostały uruchomione Komitety Pomocy Rolnej, pożyczki na pomoc rolną udzielane będą na podstawie decyzji starosty według zasad i przepisów niniejszego rozporządzenia.

Art. 12. Asygnacje na pożyczki przyznane przez Powiatowy, Okręgowy oraz przez Główny Komitet Pomocy Rolnej wystawia Komitet Powiatowy Pomocy Rolnej, po złożeniu przez dłużnika skryptu dłużnego.

Asygnacje podpisuje starosta lub jego zastępca oraz referent rolniczy starostwa.

Art. 13. Sposób prowadzenia wykazów i ściągania udzielonych na pomoc rolną pożyczek określi osobna instrukcja.

Art. 14. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą w dniu ogłoszenia.

Warszawa, dnia 6 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 32 z dn. 15.IV. 1920 r. poz. 190).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa opałowego iglastego w lasach prywatnych dóbr Radzyń p. Bronisława Szlubowskiego w pow. Radzyńskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Praw № 20 z dnia 5 marca 1919 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dnia 3 lutego 1920 r. (Dz. Ustaw № 14 z dnia 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu i Panem Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie ściętego drzewa opałowego sosnowego, wyrąbanego poza wyznaczonemi zrębami przerębowo i zasekwestrowanego przez Inspekcję Ochrony Lasów w lasach dóbr Radzyń p. Bronisława Szlubowskiego w obrębach Krzeszczyna, las Olszowski, Bialski i Adamkowski:

a) szczapowego w ilości 753 mtr. przestrzennych,
b) gałęzi w ilości 53 kupki (3 łokcie długich).

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów w Siedlcach zawiadomi za pośrednictwem władz administracji powiatowej właściciela lub osoby zarządzające w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo zwolnione z sekwestru i wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa przy sprzedaniu suma pieniężna według cen, ustanowionych roz-

porządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski" № 161 z dn. 21 lipca 1919 r.), winna być złożona jako depozyt Komisji Okręgowej Ochrony Lasów.

Warszawa, dnia 2 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 78 z dnia 6 IV. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji w przedmiocie statystyki produkcji i spożycia ziemiopłodów w gospodarstwach rolnych.

Na podstawie art. 9-go ustawy z dnia 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919—1920 (Dz. Ust. R. P. № 89, poz. 485) zarządza się w celu zgromadzenia danych, niezbędnych dla należytej organizacji akcji aprowizacyjnej, co następuje:

Art. 1. Producenci rolni obowiązani są do podania ścisłych danych, dotyczących osób, aprowidujących się bezpośrednio z gospodarstwa, inwentarza żywego i obszaru zasiewu poszczególnych ziemiopłodów w roku gospodarczym 1919/20-tym: większa własność—wypełniając przesłane im kwestjonarjusze (wzór A); mniejsza własność — udzielając ustnych wyjaśnień organom, powołanym do sporządzenia spisu (wzór B).

Art. 2. W razie niedostarczenia żądanych danych we wskazanych przez władzę terminach, jako też podania informacji niedostatecznych lub fałszywych — winni podlegają karom, przewidzianym w § 10 ustawy z dnia 18 listopada 1919 r.

Warszawa, dnia 12 kwietnia 1920 r.

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

(Dziennik Ustaw № 33 z d. 20.IV. 1920 r., poz. 195).

Wzór A. (większa własność)

I. Kategorje osób aprowidujących się bezpośrednio z gospodarstwa.

Domownicy ilość osób	Oficjaliści	Ordynarjusze	Półordynarjusze	Dniówkowi ilość osób	Plantjerzy ilość rodzin	Inni
	ilość rodzin					
1	2	3	4	5	6	7

№ porz.	Wysokość wydawanej ordynarji rocznie KATEGORJI	ctn. (100 kg.)
1	Oficjalistom na rodzinę	
	" " "	
	" " "	
2	Ordynarjuszom " "	
3	Półordynarjuszom " "	
4	Dniówkowym na głowę . .	
5	Plantjerom	

UWAGI:
1. Do domowników (rubr. 1) zalicza się oprócz rodziny właściciela (względnie dzierżawcy) osobista jego służba.
2. Do ordynarjuszy (rubr. 3) zaliczają się: fornale, rzemieślnicy i inni, otrzymujący pełną ordynarję.
3. Do półordynarjuszy (rubr. 4) zaliczają się komornicy i wszyscy, otrzymujący pół ordynarji.
4. Do dniówkowych (rubr. 5) należy zaliczyć tylko pracowników dziennych z domowników ordynarjuszy, w żadnym zaś razie nie należy do tej liczby włączać tych, którzy otrzymują zapłatę jedynie w gotówce.
5. Do kategorji „inni“ (rubr. 7) należy włączać tych robotników sezonowych i t. p., którzy otrzymują racje żywnościowe. Podawać należy liczbę przeciętną.

II. Inwentarz żywy (podać ilość sztuk).

KONIE		BYDŁO ROGATE		TRZODA CHLEWNA		OWCE
dorosłe	młodzież	dorosłe	młodzież	dorosłe	prosięta	
1	2	3	4	5	6	7

UWAGI:
1. Do koni dorosłych (rubr. 1) zalicza się: konie robocze, wyjazdowe, reproduktory i klacze zarodowe;
2. Do bydła dorosłego zalicza się: woły robocze, krowy dojne, stadniki i t. p.
3. Liczby podane w powyższych rubrykach winny obejmować inwentarz żywy, będący w posiadaniu właśc. majątku, jak również oficjalistów i służby folw.

III. Przewidywane zużycie na siew na rok 1920/21.

Pszenica ozima i jara		Żyto ozime i jare		Jęczmień jary i ozimy		Owies		Ziemniaki	
na morgów	ogółem cent. metr.	na morgów	ogółem cent. metr.	na morgów	ogółem cent. metr.	na morgów	ogółem cent. metr.	na morgów	ogółem cent. metr.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

IV. Obszar zasiewów.

Ogólny obszar majątku..

№ porz.	Nazwa płodów rolnych	Powierzchnia obsiana	
		morgi *)	pręty
1	Pszenica ozima i jara		
2	Żyto ozime i jare		
3	Jęczmień jary i ozimy . . .		
4	Owies		
5	Ziemniaki		
6	Buraki cukrowe		
7	Gryka		
8	Proso		
9	Len		
10	Konopie		
11	Rzepak		
12	Kukurydza na ziarno		
13	Groch		
14	Fasola, bób, soczewica . . .		
15	Peluszka na ziarno		
16	Seradela		
17	Łubin		
18	Buraki pastewne.		
19	Marchew.		
20	Cykorja		
21	Wyka, koniczyna, lucerna oraz inne motylkowe		
22	Kapusta i inne okopowe, ogrodowe i warzywa		
23	Inne niewymienione rośliny . .		
24	Ugór czarny		
25	Ziemie odłogiem leżące **). .		
26	Ogółem ziemi ornej		

**) Podać powody niezużytkowania ziemi ornej ....

*) Na terenie Małopolski obszar może być podany w hektarach, co bezwzględnie należy zaznaczyć w nagłówku.

Zgodność niniejszych danych z rzeczywistością
stwierdzam własnoręcznym podpisem

dnia...............................1920 r...

Wzór B (mniejsza własność).

№ porządkowy	№ domu	Nazwisko i imię gospodarza	Ilość osób w gospodarstwie	Inwentarz żywy (podać ilość sztuk) *)							Ogólny obszar gospodarstwa		Ogółem ziemi ornej	
				Konie		Bydło rogate		Trzoda chlewna		Owce				
				dorosłe	młodzież	dorosłe	młodzież	dorosłe	prosięta		morgi	pręty	morgi	pręty
1	2	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		12	
		Ogółem . .												

*) 1. Do koni dorosłych (rubr. 4) zalicza się konie robocze.
2. Do bydła dorosłego zalicza się woły robocze, krowy dojne i t. p.

**) Na terenie Małopolski obszar może być podany w hektarach, co bezwzględnie należy zaznaczyć w nagłówku.

Powierzchnia obsiana **)																		Ugór czarny		Ziemie odłogiem leżące		Uwagi
Pszenica ozima i jara		Żyto ozime i jare		Jęczmień ozimy i jary		Owies		Ziemniaki		Buraki cukrowe		Gryka		Proso		Kukurydza na ziarno						
morgi	pręty	morgi	pręty	morgi	pręty	morgi	pręty	morgi	pręty	morgi	pręty	morgi	pręty	morgi	pręty	morgi	pręty	morgi	pręty	morgi	pręty	
13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24

Podpisy: Wójta (naczelnika gminy) ....

Urzędników, oraz
osób prowadzących spis ....

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych do ustawy z dn. 2 sierpnia 1919 r. w sprawie zwalczania mszycy wełnistej (krwistej).

Na zasadzie art. 14 ustawy z dn. 2 sierpnia 1919 r. w sprawie zwalczania mszycy wełnistej (krwistej) (Dz. Ustaw z r. 1919 № 67, poz. 407) w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Kolei Żelaznych, Robót Publicznych i Poczt i Telegrafów zarządzam co następuje:

Art. 1. Wszyscy właściciele szkółek drzew owocowych winni rok rocznie przed dniem 1 marca zgłaszać swe szkółki u właściwych władz administracyjnych pierwszej instancji. Pierwsze zgłoszenie nastąpić winno w roku bieżącym w ciągu dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Przez nazwę szkółek drzew owocowych rozumieć należy hodowlę dziczków i szczepów do sadzenia w sadach.

Art. 2. Obowiązkom wynikającym z ustawy z dn. 2 sierpnia 1919 r. oraz wykonawczych do tej ustawy rozporządzeń i zarządzeń, podlegają w równej mierze z właścicielami szkółek drzew owocowych posiadacze i użytkownicy gospodarstw rolnych, ogrodów, gruntów przy szkołach i plebanjach i t. p. o ile na tych gruntach prowadzone są szkółki drzew owocowych.

Art. 3. W celu uskutecznienia zgłoszenia szkółek drzew owocowych właściciele ich lub osoby w art. 2 niniejszego rozporządzenia wyszczególnione otrzymują od właściwych władz administracyjnych pierwszej instancji bezpłatnie odpowiednie deklaracje meldunkowe oraz deklaracje do kasy państwowej (skarbowej, urzędu podatkowego) na przepisaną opłatę — do wypełnienia.

Art. 4. Właściciele szkółek większych ponad 500 metrów kwadratowych (30 prętów kwadratowych) obowiązani są corocznie przed złożeniem deklaracji meldunkowej wnieść do kasy państwowej (skarbowej, urzędu podatkowego) przewidzianą w art. 8 ustawy opłatę, której wysokość, stosownie do rozmiaru zadeklarowanej, zajętej pod szkółkę drzew owocowych przestrzeni ustala się jak następuje:

Od szkółek większych ponad	500 m² do 2000 m²	—	15 mk.
„ „ „	2001 „ „ 4000 „	—	30 „
„ „ „	4001 „ „ 6000 „	—	50 „

Za każde następne (ponad 6000 m²) 2000 m² zajętego pod szkółkę gruntu opłata powiększa się o 25 mk., przyczem nadwyżka obszaru ponad 500 m² uważana będzie za pełne 2000 m². Nadwyżka obszaru poniżej 500 m² nie jest brana pod uwagę.

Pokwitowanie kasy państwowej (skarbowej, urzędu podatkowego) z uiszczonej opłaty należy okazać w urzędzie administracyjnym pierwszej instancji przy składaniu deklaracji meldunkowej.

Szkółki o obszarze poniżej 500 m² opłacie nie podlegają.

Obliczenia powierzchni winny być podane w miarach metrycznych. Wymiary podane w morgach i prętach należy zamienić na metry w stosunku: 1 pręt = 20 m², 1 mórg = 5600 m².

Art. 5. W razie niezgłoszenia szkółki drzew owocowych przez właściciela lub osoby w art. 2 wyszczególnione w terminie właściwym urzędy

administracyjne pierwszej instancji dokonywują rejestracji szkółki z urzędu i powodują pociągnięcie winnych do odpowiedzialności sądowej w myśl art. 13 ustawy z dn. 2 sierpnia 1919 r.

Jeżeli od szkółki niezgłoszonej przez właściciela lub osoby w art. 2 wyszczególnione winna być pobrana opłata, ulega ona przymusowemu ściągnięciu w wysokości w art. 4 niniejszego rozporządzenia ustalonej.

Art. 6. Urzędy administracyjne pierwszej instancji rejestrują szkółki drzew owocowych w powiecie na podstawie składanych przez właścicieli szkółek lub osoby w art. 2 wyszczególnione deklaracyj meldunkowych oraz na podstawie przedsiębranych z własnej inicjatywy dochodzeń. Deklaracje meldunkowe oraz wyniki rejestracji szkółek w obrębie powiatu przesyłane zostają przed dniem 15 marca każdego roku do urzędów administracyjnych drugiej instancji.

Urzędy administracyjne drugiej instancji po zarejestrowaniu u siebie nadesłanych wykazów układają wykazy szkółek drzew owocowych w obrębie województw i przed dniem 1 kwietnia każdego roku przesyłają je do właściwych instytucji ochrony roślin oraz do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 7. Wykaz instytucyj ochrony roślin, powołanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych do przeprowadzania kontroli szkółek drzew owocowych oraz innych czynności, wynikających z wykonania ustawy z dn. 2 sierpnia 1919 r. i wykonawczych do tej ustawy rozporządzeń i zarządzeń, podawany będzie do wiadomości ogółu przed dniem 1 marca każdego roku przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych za pośrednictwem dzienników urzędowych i prasy.

Art. 8. Właściciel szkółki lub osoby w art. 2 wyszczególnione obowiązane są w każdym czasie roku i dnia roboczego pokazać ją i znajdujący się przy niej sad przedstawicielowi instytucji ochrony roślin, powołanej przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych do przeprowadzania kontroli, oraz ułatwiać mu przeprowadzanie dokładnych oględzin drzewek. Przedstawiciel instytucji ochrony roślin (lustrator) winien wykazać się właścicielowi szkółki lub osobom w art. 2 wyszczególnionym posiadaniem odpowiedniej legitymacji, którą wydaje mu Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 9. Na podstawie i w zależności od wyniku dokonanych przez lustratora oględzin szkółki i znajdującego się przy niej sadu instytucja ochrony roślin wydaje właścicielowi szkółki lub osobom w art. 2 wyszczególnionym bezpłatnie odpowiednie zaświadczenia w formie przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych ustalonej.

Odpis zaświadczenia przesłany być winien do właściwego urzędu administracyjnego pierwszej instancji, który po zarejestrowaniu przesyła go do urzędu administracyjnego drugiej instancji.

Urzędy administracyjne drugiej instancji na zasadzie nadesłanych odpisów zaświadczeń sporządzają wykazy uznanych za wolne od mszycy szkółek w obrębie województw i ogłaszają je w swych dziennikach urzędowych.

Wykaz wszystkich na terenie Państwa Polskiego szkółek drzew owocowych, uznanych za wolne od mszycy wełnistej, rok rocznie ogłaszany będzie przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych w dziennikach urzędowych oraz w pismach rolniczych i ogrodniczych.

Art. 10. Zaświadczenia stwierdzające, że szkółka wolna jest od mszycy wełnistej, ważne są na sezon sprzedaży drzewek — jesienny roku danego i wiosenny roku następnego.

Zaświadczenia te lub uwierzytelnione ich odpisy winny być przez właścicieli szkółek lub osoby w art. 2 wyszczególnione okazywane nabywcom drzewek.

Art. 11. W razie ujawnienia w szkółkach mszycy wełnistej instytucja ochrony roślin wydaje zakaz odstępowania z tych szkółek drzewek owocowych osobom trzecim za opłatą lub bezpłatnie.

Art. 12. Cofnięcie przewidzianego w art. 11 zakazu sprzedaży drzewek dokonane być może:

a) przez instytucje ochrony roślin w razie jeżeli ponowne oględziny szkółki, dokonane na prośbę jej właściciela lub osób w art. 2 wyszczególnionych, bądź też z własnej inicjatywy instytucji ochrony roślin wykażą, że mszyca wełnista w danej szkółce doszczętnie została zwalczona;

b) przez właściwe urzędy administracyjne drugiej instancji, do których właścicielowi szkółki lub osobom w art. 2 wyszczególnionym, przysługuje prawo odwołania się przeciw orzeczeniom instytucji ochrony roślin w ciągu dwóch tygodni od ich wydania.

W razie takiego odwołania się zakaz sprzedaży drzewek owocowych, wydany przez instytucję ochrony roślin, obowiązuje właścicieli szkółek lub osoby w art. 2 wyszczególnione aż do powzięcia odnośnej decyzji przez urzędy administracyjne drugiej instancji,

Odwołania te składane być winny we właściwym urzędzie administracyjnym pierwszej instancji skąd zostają natychmiast przesłane do urzędów administracyjnych drugiej instancji.

Art. 13. Przedstawiciel instytucji ochrony roślin (lustrator) z każdej dokonanej lustracji sporządza protokół, który wpisuje do założonej przez właściciela szkółki lub osoby w art. 2 wyszczególnione, specjalnej książki o stronnicach ponumerowanych (paginowanej), oparafowanej przez lustratora podczas pierwszych oględzin szkółki.

Odpis protokółu zostaje włączony do akt instytucji ochrony roślin.

Art. 14. W razie ujawnienia w szkółce drzewek owocowych lub znajdującym się przy niej sadzie mszycy wełnistej lustrator daje właścicielowi szkółki lub osobom w art. 2 wyszczególnionym wskazówki, w myśl których winni oni niezwłocznie przystąpić do skutecznego zwalczania mszycy.

Udzielone przez lustratora wskazówki zwalczania mszycy wełnistej winny być umieszczone przez niego w protokóle oględzin szkółki.

Art. 15. Przedstawiciele instytucji ochrony roślin, powołanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych do przeprowadzenia kontroli szkółek drzew owocowych oraz innych czynności, wynikających z wykonania ustawy z dn. 2 sierpnia 1919 r. i wykonawczych do tej ustawy rozporządzeń i zarządzeń, korzystają przy wykonywaniu tych czynności z praw i prerogatyw przysługujących urzędnikom państwowym.

Wszelkie władze państwowe i samorządowe obowiązane są do okazywania im pomocy przy spełnianiu przez nich czynności urzędowych.

Art. 16. Koszty oględzin szkółek drzew owocowych przez lustratorów pokrywane będą z funduszów państwowych na zasadach, które przez Mini-

sterstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zostaną ustalone.

Art. 17. Przy nadawaniu przy ekspedycji pocztą, koleją lub wodą przesyłek, zawierających rośliny żywe, na liście przewozowym lub przesyłkowym wyraźnie zaznaczone być winno, czy przesyłki te zawierają drzewa owocowe lub ich części.

Przez nazwę drzew owocowych i ich części należy rozumieć drzewa szlachetne, dziczki (podkładki do uszlachetniania) owocowe i zrazy do uszlachetniania.

Art. 18. Do listu przewozowego lub przesyłkowego, który otrzymuje odbiorca przesyłki, zawierającej drzewa owocowe lub ich części, nadawca dołączyć winien uwierzytelniony własnoręcznym podpisem właściciela szkółki lub osób w art. 2 wyszczególnionych, względnie zastępcy właściciela lub tych osób, odpis zaświadczenia instytucji ochrony roślin, że szkółka skąd drzewa te pochodzą, wolna jest od mszycy wełnistej.

W wypadkach, w których nie wydaje się listów przewozowych, np. przy przesyłce pocztą, drogą kołową, wodną i t. p., odpis zaświadczenia przesłany zostaje odbiorcy pocztą lub też doręczony osobiście przez osobę przewożącą drzewa.

Art. 19. Bez okazania wymienionego w art. 18 zaświadczenia, przesyłki drzew owocowych lub ich części przez władze kolejowe (pocztowe, wodne...) przyjmowane do przewozu lub przesłania nie będą.

Przepis niniejszego artykułu obowiązywać ma od dnia 1 września 1920 roku.

Art. 20. O ileby do zwalczania mszycy wełnistej w szkółce lub znajdującym się przy niej sadzie okazało się niezbędnem wycięcie więcej niż jednego drzewa owocowego, bądź zniszczenie więcej niż 100 szlachetnych szkółkowych szczepów, — odnośna decyzja powzięta być winna przez komisję, złożoną z lustratora, który dokonał lustracji danej szkółki, referenta rolniczego urzędu administracyjnego pierwszej instancji oraz przedstawiciela działającej na danym obszarze kraju instytucji rolniczej lub ogrodniczej, delegowanego w tym celu przez właściwy urząd administracyjny drugiej instancji w porozumieniu z temi instytucjami.

Art. 21. W miastach o własnym statucie wyżej wyszczególnione funkcje władz administracyjnych pierwszej instancji spełniają magistraty; w miastach, niepodlegających czasowo lub stale starostom, — te organa państwowe, którym powierzone zostało sprawowanie administracji pierwszej instancji.

W stołecznem mieście Warszawie czynności władz administracyjnych drugiej instancji, wynikające z ustawy z dn. 2 sierpnia 1919 r., oraz z wykonawczych do tej ustawy rozporządzeń, załatwia Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 22. Rozporządzenie niniejsze z ograniczeniem w art. 19 wskazanem otrzymuje moc obowiązującą w dniu ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Warszawa, dnia 16 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 34 z dnia 23.IV 1920 r., poz. 197).

ROZPORZĄDZENIE.

Ministra Kolei Żelaznych w sprawie przepisów o kolejności przyjmowania nadawanych do wysyłania ładunków i wykonaniu planu przewozowego na zasadzie kolejności.

Na mocy dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Pr. № 14, poz. 152) konstytucyjnie zatwierdzonego w dniu 7 kwietnia 1919 r. (Monitor Polski № 82 z dnia 16 kwietnia 1919 r.) i w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oraz Przemysłu i Handlu zatwierdza się niżej wskazane przepisy o kolejności przyjmowania nadawanych do wysyłania ładunków i wykonaniu planu przewozowego na zasadzie kolejności, przyjęte na posiedzeniach Komisji Międzyministerjalnej w dniach 22—24 marca 1920 r.

I. Przepisy o kolejności przyjmowania nadawanych do wysyłania ładunków.

Na każdej stacji poszczególnej Dyrekcji naładunek do wagonów przesyłek towarowych uskutecznia się według ustalonej poniżej kolejności:

Pod względem kolejności ładunki dzielą się na dwie grupy: grupa A obejmuje wszelkie ładunki państwowej lub społecznej wagi nadawane za pisemnemi zleceniami Ministerstw i upoważnionych instytucyj lub w odpowiednich wypadkach za poświadczonemi listami przewozowemi i świadectwami z wyjątkiem ładunków wyszczególnionych w punkcie 8-ym, które się nadają bez zleceń,—i grupa B obejmująca wszelkie inne ładunki, które nadawane są bez pisemnych zleceń.

Kolejność przewozów należy przestrzegać w takim porządku, aby do pokrycia zapotrzebowań wyższej kolejności niezależnie od czasu ich zgłaszania nie były ładowane towary niższej kolejności, naprz., jeżeli w ciągu danego dnia z powodu braku wagonów nie mogły być pokryte wszystkie zamówienia, to pozostałe niepokrytemi przenoszą się na następny dzień i mają pierwszeństwo przed zgłoszonemi później zapotrzebowaniami jednakowej kolejności; jeżeli jednakże na następny dzień będą zgłoszone zapotrzebowania wyższej kolejności, to takowe powinny być zaspokojone przed pozostałemi z poprzedniego dnia niższej kolejności.

GRUPA A.

1. a) Ładunki wojskowe t. j. ładunki, których nadawcami i odbiorcami są urzędy wojskowe i które przewożą się za listami transportowemi;
   b) ładunki dla potrzeb wojska t. j. ładunki, nadawcą których jest osoba lub instytucja prywatna, odbiorcą zaś wyłącznie instytucja wojskowa, przewożone za zwykłemi listami przewozowemi na zasadzie specjalnych zaświadczeń władzy wojskowej.
2. a) Ładunki, odbiorcą których jest Dyrekcja Kolejowa, oprócz węgla kamiennego i ładunków gospodarczych, przewożonych w specjalnym w tym celu wyznaczonym taborze;
   b) rzeczy i sprzęty domowe pracowników kolejowych przy nominacjach i tranzlokacjach służbowych.
3. Węgiel kamienny z kopalń, stemple górnicze, strzeliwo i karbid, adresowane do kopalń, ropał opałowy i wszystkie produkty naftowe w beczkach wewnątrz kraju za zleceniami Państwowego Urzędu Naftowego.

4. Ładunki nadawane za zleceniami Ministerstwa Zdrowia Publicznego pod adresem instytucyj państwowych i społecznych, służące do walki z chorobami epidemicznemi.

5. Artykuły żywnościowe wszelkiego rodzaju nadawane za zleceniami Ministerstwa Aprowizacji, a wewnątrz Małopolski i innych poszczególnych dzielnic za zleceniem specjalnych władz do tego upoważnionych.

6. Nasiona, narzędzia rolnicze i nawozy sztuczne nadawane za zleceniami Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

7. Ładunki za zleceniami Głównego Urzędu Zaopatrywania Armji, nadawcami i odbiorcami których są osoby prywatne lub instytucje i zakłady, zajmujące się dostawami, lub pracujące na potrzeby wojska.

8. Następujące artykuły żywnościowe pierwszej potrzeby, nadawane bez pisemnych zleceń pod adresem magistratów i instytucyj społecznych, a mianowicie: żywy inwentarz, mięso i przetwory mięsne, ryby świeże, tłuszcze jadalne zwierzęce i roślinne, nabiał, drób i jaja, warzywa i jarzyny ogrodowe.

9. Skóry surowe za zleceniami Ministerstwa Przemysłu i Handlu pod adresem Spółki Akcyjnej Skupu Skór Surowych w Warszawie, lub skóry surowe nadawane przez Spółkę Akcyjną Skupu Skór pod adresem garbarń. W Małopolsce zaś pod adresem „Zbiórki skór w Krakowie lub Lwowie".

10. Drzewo celulozowe, celuloza, masa drzewna, masa gazowa, piryt, kamień wapienny, kaolina, obcinki z papieru, szmaty, żywica, chlorek, kwas siarczany za zleceniami Ministerstwa Przemysłu i Handlu pod adresem fabryk masy drzewnej, celulozy i papieru, oraz papier rotacyjny i płaski (zwyczajny drukarski) wysyłany przez papiernie.

11. Ładunki, oprócz wyszczególnionych w punkcie 5-ym za zleceniami Ministerstwa Aprowizacji.

12. Ładunki, oprócz wyszczególnionych w punkcie 6-ym za zleceniami Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

13. Ładunki za zleceniami Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

14. Drzewo opałowe, przewożone na zasadzie specjalnych przepisów.

15. Ładunki za zleceniami Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

16. Ładunki za zleceniami Ministerstwa Robót Publicznych.

17. Ładunki za zleceniami Ministerstwa Skarbu, oprócz przewozów produktów ropnych.

18. Ropa i produkty naftowe, wywożone zagranicę w wagonach krytych lub niekrytych, na zasadzie pisemnych zleceń Państwowego Urzędu Naftowego.

19. Ładunki, prócz wyszczególnionych w punkcie 18-ym, wywożone zagranicę na zasadzie zezwoleń wywozowych Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu, o ile przewóz uskutecznia się w wagonach, należących do taboru polskich kolei państwowych, a nie w wagonach przysłanych w tym celu z zagranicy.

Uwaga: Ładunki, przybywające z zagranicy i wyładowywane dla oclenia do komór granicznych, są wysyłane dalej po ocleniu na podstawie zezwoleń na wwóz Komisji Przywozu i Wywozu zastępujących pisemne zlecenia.

20. Ładunki za zleceniami pozostałych Ministerstw.

21. Rzeczy i sprzęty domowe urzędników instytucyj państwowych i społecznych przy nominacjach i przeniesieniach z jednego stanowiska na dru-

gie, za zezwoleniami Ministerstwa Kolei Żelaznych względnie Dyrekcyj Kolejowych, wydawanemi na zasadzie zaświadczeń zwierzchności przenoszących urzędników.

Uwaga: Ładunki, przewożone wewnątrz Cieszyńskiego, Małopolski, Ziem Wschodnich i innych dzielnic za zleceniami odpowiednich upoważnionych do tego władz, jak również wewnątrz i poza obręb tych miejscowości za zleceniami odpowiednich Ministerstw, nadają się w tej samej kolejności wskazanej wyżej w pp. 1—21.

GRUPA B.

22. Artykuły żywnościowe nieprzewidziane w punkcie 8-ym.
23. Wszelkie ładunki łatwo się psujące.
24. Rzeczy i sprzęty domowe.
25. Wszystkie inne ładunki powyżej niewyszczególnione.

Nadawanie wagonów do przewozu osadników i ich mienia uskutecznia się na warunkach, wskazanych w rozporządzeniu Ministerstwa Kolei Żelaznych (Dz. Ustaw № 23 1920 r., poz. 133).

Przesyłki pośpieszne i drobne przewożą się poza kolejnością w granicach specjalnych norm, ustalonych przez poszczególne Dyrekcje.

Ładunki, przybywające z zagranicy, niewyładowane do magazynów komór granicznych, również przewożą się poza kolejnością.

Niniejsze przepisy nie stosują się do przewozów uskutecznionych w wagonach w cysternach i w innych wagonach specjalnych, jak również w wagonach wydzielonych dla przewozu gospodarczych ładunków kolejowych.

Ministerstwo Kolei Żelaznych i Dyrekcje Kolejowe mają prawo w wypadkach szczególnej wagi, według swego uznania zezwalać na podawanie wagonów dla przewozu poszczególnych przesyłek ze wskazaniem odpowiedniej kolejności.

II. Przepisy o wykonaniu planu przewozowego na zasadzie kolejności.

Ministerstwo Kolei Żelaznych na podstawie wniosków Komisji Międzyministerjalnej wyznacza poszczególnym Dyrekcjom przeciętne dzienne normy naładunku dla oddzielnych Ministerstw i instytucyj, jak również przeciętną normę naładunku wszystkich towarów nadawanych bez zleceń. W granicach tych norm Dyrekcje kolejowe ustalają na dany okres czasu normy naładunku na poszczególnych inspektorjatach i dla poszczególnych kategoryj towarów. O ile Dyrekcje nie otrzymają zawczasu wskazówek co do norm otrzymanych na dany miesiąc, zachowują swą moc normy z poprzedniego okresu.

Ministerstwa lub instytucje, wydające pisemne zlecenia zaraz po uskutecznieniu przez Komisję Międzyministerjalną rozdziału wagonów przystępują do wydawania pisemnych zleceń na następny miesiąc, przyczem zlecenia te powinny zawierać wskazanie terminu ważności na okres od 1-go do 10-go następnego miesiąca, od 11-go do 20-go i od 21-go do końca miesiąca. Na 5 dni przed odpowiednim okresem (o ile w odpowiednich przepisach, tyczących się przewozu oddzielnych towarów, nie są wskazane inne terminy) Ministerstwa lub instytucje komunikują właściwym Dyrekcjom kolejowym wykazy przewidywanych w odpowiednim okresie przewozów ze wskazaniem w nich stacyj nadawczych i docelowych lub odcinków, na których leżą te stacje, rodzaju towarów i liczby potrzebnych wagonów. Ilość

wydawanych zleceń na każdy okres nie powinna przewyższać 1/3 ustalonej przez Komisję Międzyministerjalną miesięcznej normy naładunku. Wykazy te służą dla Dyrekcji kolejowych jako materjał do odpowiednich zarządzeń. W książce zamawiań wagonów na stacjach powinny być obowiązkowo odnotowywane numery pisemnych zleceń albo zastępujących je w odpowiednich wypadkach, poświadczonych listów przewozowych lub świadectw ze wskazaniem Ministerstwa lub instytucyj, które je wydały.

W razie ograniczeń przewozowych lub braku wagonów, wskutek czego przedstawione przez nadawców pisemne zlecenia, listy przewozowe i świadectwa nie mogą być pokryte, zawiadowcy stacji powinni uczynić o tem we wspomnianych dokumentach adnotacje ze wskazaniem w razie ograniczenia przewozów, № depeszy ograniczającej i terminu trwania ograniczenia, oraz przyłożeniem stempla z nazwą stacji i datą uczynienia adnotacji. Jeżeli w depeszy ograniczającej przewozy termin trwania ograniczenia nie jest wskazany, nadawca powinien zgłaszać się na stację po informację z takiem wyrachowaniem, aby termin ważności zlecenia listu przewozowego lub świadectwa nie został przepuszczony. O ile były zachowane przez nadawcę wszystkie przewidziane wyżej formalności, termin ważności niepokrytych zleceń, listów przewozowych lub świadectw przedłuża się na następną dekadę danego miesiąca. Zaległości jednego miesiąca nie mogą być przenoszone na następny miesiąc.

Przekroczenia dziennych norm naładunku dopuszczalne są przy ładowaniu tylko w granicach 25% poszczególnych norm z tem jednakże, aby w ciągu każdej dekady bieżącego miesiąca naładunek nie przewyższał normy, określonej na ten okres czasu dla odpowiednich ładunków.

Przy wszelkich ograniczeniach lub przerwach w ładunku towarów Ministerstwo Kolei Żelaznych podaje do ogólnej wiadomości, pomieszczając o tem w Monitorze.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje od dnia 1-go maja 1920 r.

Warszawa, dn. 20 kwietnia 1920 roku.

Minister Kolei Żelaznych:
w z. *J. Eberhardt*

(Dziennik Ustaw № 36 z dn. 30.IV 1920 r. poz. 204).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji w przedmiocie zarządzenia przymusowego omłotu.

Na podstawie art. 9-go ustawy z dnia 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20 (Dz. Ust. R. P. № 89 poz. 485) zarządza się co następuje:

Art. 1. Producenci rolni obowiązani są do dnia 1 czerwca 1920 wymłócić wszystkie niewymłócone dotychczas ziemiopłody, zajęte na rzecz Państwa. Po tym terminie niewymłócone ziemiopłody traktowane będą jako nielegalnie gromadzone i przechowywane.

Art. 2. W razie niewymłócenia w powyższym terminie winni podlegają karom, przewidzianym w artykule 10-tym ustawy z dn. 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Warszawa, dnia 26 kwietnia 1920 r.

Minister Aprowizacji:
w z. *L. Zaborowski*

(Dziennik Ustaw № 36 z dnia 30.IV. 1920 r. poz. 206).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych dóbr Kryłów, własności pp. Horodyskich w pow. Hrubieszowskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Praw № 20 z dnia 5 marca 1919 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dnia 3 lutego 1920 r. (Dz. Ustaw № 14 z dnia 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu i Panem Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w zrębach zaległych i bieżących w lasach dóbr Kryłów, własności pp. Horodyskich, zakupionego przez kupców leśnych I. Holckerna i Rosenberga w ilości 450 m^3.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciele nie mają prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów w Lublinie zawiadomi za pośrednictwem władz administracji powiatowej właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacona będzie przez Państwo należność według cen ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski" № 161 z dn. 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dn. 2 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 78 z dn. 6.IV. 1920 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego sosnowego w lesie prywatnym „Wodziczno” w pow. Grójeckim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dzien. Praw № 20 z dn. 5 marca 1920 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dnia 3 lutego 1920 r. (Dzien. Ustaw № 14 z dn. 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu i Panem Ministrem Robót Publicznych, zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu budulcowego drzewa sosnowego okrągłego i obrobionego w lesie majątku „Wodziczno”, należącym do współwłaścicieli Jakowskich, na przeznaczonej przez Komisję Okręgową Ochrony Lasów do wyrębu przestrzeni — 44 morgów — 1.000 m^3.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciele nie mają prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów w Warszawie zawiadomi za pośrednictwem władz administracji powiatowej właścicieli lub osoby zarządzające w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

W celu obejrzenia i wyznaczenia miejsc zrębów Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów wydeleguje do lasu wskazanego miejscowego Komisarza Ochrony Lasów.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski” № 161 z dn. 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dn. 6 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

(„Monitor Polski” № 82 z d. 10. IV. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lesie Pęchery, należącym do Magistratu m. st. Warszawy w powiecie Grójeckim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dzien. Praw № 20 z dn. 5 marca 1919 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy (Dz. Ust. № 14 z dn. 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu i Panem Ministrem Robót Publicznych, zarządzam niniejszem zajęcie wszystkiego ściętego i stojącego

na pniu drzewa budulcowego okrągłego i obrobionego iglastego w lesie Pęchery, należącym do Magistratu m. st. Warszawy, stosownie do zatwierdzonych planów gospodarstwa leśnego, w zrębie bieżącym w działkach №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6.

W razie, gdyby drzewo w powyższych działkach przeszło już na własność Stowarzyszenia Jazgarzewianka, pp. Trippenbacha z Warszawy i Time z Tarczyna, to dokonuje się zajęcia wymienionego drzewa budulcowego we wszystkich 6-ciu działkach u nabywców.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnienia Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Warszawie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętego zrębu wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski" № 161 z dn. 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dn. 6 kwietnia 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(„Monitor Polski" № 82 z dnia 10.IV. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego, iglastego okrągłego i obrobionego w lasach prywatnych dóbr Konopnica w pow. Rawskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dzien. Praw № 20 z dn. 5 marca 1919 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dnia 3 lutego 1920 r. (Dzien. Ustaw № 14 z dn. 21 lutego 1920 r. poz. 76), wobec braku drzewa budulcowego iglastego w zrębach zaległych i bieżących w lasach dóbr Konopnica, w których to zrębach lasów Konopnickich rozporządzeniem z dnia 4.XII 1919 r. („Monitor Polski" № 271 z dn. 12.XII 1919 r.) drzewo tego gatunku było zajęte w ilości 6.100 m³, zarządzam niniejszem powtórnie, po porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu i z Panem Ministrem Robót Publicznych, zajęcie 6.100 m³. ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w lasach dóbr Konopnica p. Leszka Romockiego, w uroczysku Błędziska, w trzech zrębach, wyznaczonych do wyrębu w latach 1920/21, 1921/22 i 1922/23 łącznie na powierzchni 34 morg. 294 pręt., oraz poza zrębami z najstarszych drzew sosnowych na uroczyskach Błędziska i Kaleń.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnienia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów w Warszawie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właściciela lub osobę zarządzającą, w zależności od tego, kto będzie na miejscu.

Za drzewo zajęte i wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca r. b. („Monitor Polski" № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dn. 6 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

Dr Bardel.

(„Monitor Polski" № 83 z d. 12.IV.1920 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych dóbr Ceranów, położonych w powiecie Sokołowskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28-go lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Pr. № 20, z dn. 5 marca 1919 r. poz. 229) oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego z dnia 3 lutego 1920 r. do tej Ustawy (Dziennik Ustaw № 14 z dnia 21/II 1920 r. poz. 76), zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w zrębach bieżących i zaległych, stosownie do zatwierdzonych planów gospodarczych w lasach dóbr Ceranów, należących do Józefa i Ludwika Górskich, w ilości 6.000 m.^{3}

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciele nie mają prawa w żaden sposób inaczej drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Siedlcach zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osoby zarządzające w zależności od tego, kto będzie na miejscu się znajdował.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski" № 161 z dn. 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 15 kwietnia 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

Dr. Bardel

(„Monitor Polski" № 89 z d. 19.IV 1920 r.)

OKÓLNIK № 105

Do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Urzędów

w przedmiocie

uregulowania zastępstw pp. urzędników na czas ich nieobecności w biurze.

W celu zapewnienia normalnego biegu pracy biurowej i sprawności w załatwianiu czynności bieżących, koniecznem jest, aby każdy z panów urzędników miał swego zastępcę na czas urlopu wypoczynkowego, choroby, a także chwilowej nieobecności w biurze, spowodowanej wyjazdem lub udziałem w zebraniach w sprawach urzędowych.

Wobec tego polecam, aby każdy z Panów Szefów Sekcyj powołał jednego z Panów Naczelników Wydziałów swojej Sekcji na swego zastępcę i aby dalej każdy z pp. Naczelników Wydziałów i kierowników poszczególnych urzędów Ministerstwa wyznaczył z grona urzędników swego urzędu, względnie Wydziału swego zastępcę, a także zastępcę dla każdego urzędnika aż do najniższej kategorji włącznie.

Przy wyznaczaniu zastępców pozostawiam pp. Szefom Sekcyj, Kierownikom Urzędów i Naczelnikom Wydziałów swobodę w wyborze osób, przyczem jednak wskazanem jest, aby na stanowiska kierownicze powoływano urzędników podług starszeństwa służbowego.

Odpowiednio ułożone wykazy zastępstw polecam złożyć w Wydziale Służbowym.

Warszawa, dnia 6 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 106.

Do PP. Szefów Sekcyj Kierowników podwładnych Ministerstwu Urzędów i Naczelnika Wydziału Prezydjalnego

w przedmiocie

opracowania sprawozdania z działalności Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych za okres od 1 stycznia 1919 do 31 marca 1920 r.

Polecam przystąpić niezwłocznie do opracowania sprawozdania z działalności Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych za okres od 1 stycznia 1919 r. do 31 marca 1920 r. Sprawozdania poszczególnych Sekcyj i Urzędów należy nadesłać do Wydziału Prezydjalnego najdalej do dnia 25 maja r. b. Sprawozdania powinny być możliwie jaknajbardziej wyczerpujące i zaopatrzone w wykazy i zestawienia cyfrowe.

Zwracam uwagę, że sprawozdanie Ministerstwa na wymieniony okres będzie miało szczególne znaczenie, gdyż powinno być dla Sejmu Ustawodawczego podstawą dla oceny i zatwierdzenia budżetu Ministerstwa.

Warszawa, dnia 7 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 107

Do PP. Wojewodów Warszawskiego, Lubelskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Białostockiego, oraz PP. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Prezydjalnego, Naczelnika Wydziału Służbowego, Naczelnika Wydziału Rachuby, Prezesa Urzędu Zagospodarowania Odłogów i Kierowników podległych mi urzędów

w przedmiocie

załatwiania spraw dotyczących ruchu służbowego urzędników z etatu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w starostwach i urzędach wojewódzkich.

Na mocy art. 2 Ustawy tymczasowej z dnia 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych II-ej instancji (Dz. Praw z r. 1919 № 65 poz. 395) oraz art. 24 wykonawczego do tej ustawy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. (Dz. Ustaw z r. 1919 № 90 poz. 490), urzędników i funkcjonarjuszów z etatu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w starostwach i urządach wojewódzkich mianuje: od XI do VIII kategorji płac włącznie wojewoda, w wyższych zaś kategorjach — Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Wobec tego, — uzupełniając okólnik mój z dn. 14 marca 1919 r. № 5 (Dz. Urz. Min. Rol. i D. P. z 1919 r. № 5) w przedmiocie załatwienia spraw, dotyczących ruchu służbowego urzędników, w celu uzgodnienia zawartych w nim postanowień z trybem postępowania przy mianowaniu urzędników i funkcjonarjuszów w starostwach i w urzędach wojewódzkich, zarządzam co następuje:

1) Wnioski o przyjęcie na służbę, mianowanie, awansowanie, przeniesienie lub zwolnienie ze służby winny być sporządzane ściśle według wzorów, załączonych do okólnika № 5, uzupełnionych okólnikiem № 51 (Dz. Urz. Min. Rol. i D. P. z 1919 r. № 19 poz. 6).

2) Odnośnie do urzędników VII kategorji płac i wyższych wnioski te z reguły winny wychodzić od pp. Wojewodów i być zaopatrzone w opinję naczelnika Departamentu Rolnictwa i Weterynarji właściwego urzędu wojewódzkiego. Przed zatwierdzeniem tych wniosków przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych Wydział Służbowy Ministerstwa przesyła je do opinji Szefowi właściwej sekcji lub naczelnikowi interesowanego urzędu.

Przepis powyższy nie narusza w niczem praw przysługujących władzom centralnym Ministerstwa (pp. Szefom Sekcyj, Naczelnikom poszczególnych

urzędów) co do wysuwania ze swej strony kandydatów na wspomniane wyżej urzędy, wnioski swe jednak pp. Szefowie Sekcyj i Naczelnicy urzędów przesyłać winni za pośrednictwem Wydziału Służbowego pp. Wojewodom do zaopinjowania.

3) Pisma nominacyjne urzędników mianowanych przez pp. Wojewodów należy sporządzać z 5, ewentualnie 6, egzemplarzami odpisów: jeden z nich pozostaje w aktach właściwego urzędu wojewódzkiego, drugi przesłany zostaje do władzy bezpośrednio przełożonej mianowanego urzędnika (do starosty), zaś cztery pozostałe egzemplarze, z których jeden winien zawierać włsnoręczne pokwitowanie urzędnika z odbioru nominacji, — wraz z aktami osobistemi urzędnika do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Z tych czterech odpisów jeden wraz z aktami przechowywany będzie w Wydziale Służbowym Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, drugi przesłany zostanie do Wydziału Rachuby, trzeci do Najwyższej Izby Kontroli Państwa, zaś czwarty do Wydziału Osobowego Prezydjum Rady Ministrów.

Nadmieniam przytem, że wobec wielkich trudności, jakie napotyka znalezienie w Warszawie kandydatów na urzędy w starostwach i w urzędach wojewódzkich — troska o wyszukanie i dobór odpowiednich na te stanowiska pracowników spoczywać musi przedewszystkiem na pp. wojewodach.

Sprawa jest bardzo pilna. W wielu starostwach oraz urzędach wojewódzkich niema dotąd urzędników z etatu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, których brak stanowi główną przeszkodę w prawidłowym funkcjonowaniu państwowej służby administracyjnej z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Usilnie zatem proszę pp. Wojewodów o niezwłoczne i energiczne poczynienie odpowiednich starań drogą ogłoszeń w pismach, ewentualnie wejścia w porozumienie w tej sprawie z właściwemi instytucjami społecznemi lub organizacjami rolniczemi oraz o przedłożenie mi jaknajśpieszniej odpowiednich wniosków o mianowaniu.

Warszawa, dn. 20 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 108.

Do Pana Generalnego Delegata Rządu dla Galicji we Lwowie, pp. Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i w Krakowie

w przedmiocie

uruchomienia Komitetów Pomocy Rolnej na obszarze b. zaboru austrjackiego.

W № 31 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 12/IV. 1920 roku poz. 186 zostało ogłoszone rozporządzenie moje z dnia 6 kwietnia 1920

roku w przedmiocie utworzenia na obszarze b. zaboru austrjackiego Komitetów Pomocy Rolnej.

Według tego rozporządzenia zamierzam akcję gospodarczego uporządkowania gospodarstw rolnych oprzeć na ścisłem współdziałaniu z miejscowemi czynnikami społecznemi, w pierwszym rzędzię z organizacjami rolniczemi.

Możliwie rychłe doprowadzenie do normalnego stanu gospodarczego całego warsztatu rolnego posiada dla państwa znaczenie decydujące. Akcja ta musi być traktowana przez organy państwowe z równą energją i skutecznością jak i akcja wyzywienia ludności. Od jej rozwiązania zależeć będzie w przyszłości należyte ugruntowanie podstaw państwowości polskiej, utrzymanie w kraju ładu i porządku oraz podźwignięcie go z upadku gospodarczego.

Wyrażam pewność, że Pan Generalny Delegat oraz pp. Inspektorowie Okręgowi Pomocy Rolnej z całą energją w poczuciu odpowiedzialności, jaka ciąży na władzach państwowych i w tym zakresie, jako jedną z najistotniejszych trosk swoich w urzędowaniu, uważać będą doprowadzenie do należytego uporządkowania całego warsztatu rolnego na terenie sobie powierzonym.

Wobec rozpoczęcia prac wiosennych w polu proszę Pana Generalnego Delegata i pp. Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej o przystąpienie niezwłocznie do wyjaśnienia potrzeb rolnych na terenie b. zaboru austrjackiego i zorganizowanie akcji pomocy rolnej dla ludności.

W tym celu proszę o natychmiastowe wydanie zarządzeń, zmierzających do uruchomienia, przewidzianych w rozporządzeniu, Komitetów Pomocy Rolnej, względnie o przekształcenie istniejących Komitetów Pomocy Rolnej stosownie do postanowień rzeczonego rozporządzenia.

Z powodu rozpoczęcia prac wiosennych w polu Komitety Powiatowe w tych powiatach, gdzie się to okaże niezbędnem, winny być zorganizowane i rozpocząć swe czynności najpóźniej w dniu 20 kwietnia 1920 r.

Dzień rozpoczęcia czynności przez Komitety Pomocy Rolnej należy podać do publicznej wiadomości oraz przez publiczne ogłoszenie objaśnić ludność o trybie udzielania przez państwo pomocy rolnej w naturze względnie w pożyczkach pieniężnych,o warunkach uzyskania pożyczki, trybie wnoszenia podań i t. p.

W sprawie przyznania członkom Komitetu, nie będącym urzędnikami państwowymi, djet za udział w posiedzeniach Komitetów oczekuję wniosków od Pana Generalnego Delegata i pp. Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej.

Zarządzenie Zarządu Centralnego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w zakresie państwowej akcji pomocy rolnej będą przesyłane do Pana Generalnego Delegata i pp. Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej z moim podpisem względnie Panów Szefów Sekcyj i Naczelników Wydziałów, upoważnionych przezemnie do podpisywania w mojem imieniu. Nadto do bezpośredniego komunikowania się z Panem Generalnym Delegatem i pp. Inspektorami Okręgowymi Pomocy Rolnej oraz do przesyłania tym urzędom zarządzeń w zakresie pomocy Rolnej upoważniłem Urząd Zagospodarowania Odłogów, który odnośną korespondencję kierować będzie we własnem imieniu z podpisem, Prezesa Urzędu względnie jego zastępcy i zarządzenia te proszę uważać za równoznaczne z zarządzeniami wystosowanemi w mojem imieniu.

W załączeniu przesyłam Panom w odpisie teksty rozporządzenia mego w przedmiocie utworzenia na obszarze b. zaboru austrjackiego Komitetów

Pomocy Rolnej oraz rozporządzenia mego w przedmiocie trybu udzielania pożyczek na pomoc rolną.

Raz jeszcze powierzając światłemu kierownictwu panów i Ich trosce akcję gospodarczego uporządkowania warsztatów rolnych, proszę Panów o natychmiastowe wydanie podwładnym sobie urzędnikom właściwych zarządzeń i wskazówek.

Warszawa, dnia 12 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 109.

Do pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Inspektorów lasów państwowych i Nadleśnych w przedmiocie defraudacyj leśnych.

Sejm ustawą z dnia 19 grudnia 1919 r. (Dz. Ustaw № 2 z 1920 r. poz. 10) objął amnestją skutki prawne przewidziane w art. 627 K. K. t. j. nawiązki w sumie podwójnej wartości drzewa i pojedyńczą wartość drzewa użytego na odbudowę zniszczonych przez wojnę gospodarstw, a zabranego z lasów państwowych, o ile przestępstwo nie miało celów spekulacyjnych i o ile spełnione zostało przed 8 lutego 1919 r. Zastosowanie amnestji należy do właściwych sądów orzekających.

W celu przyśpieszenia i ułatwienia sądom rozpoznania spraw, których szybkie zdecydowanie leży w interesie Państwa, leśniczowie i nadleśniczowie lasów państwowych, w których spełniono tego rodzaju przestępstwa, winni niezwłocznie zbadać, czy były i jakie mianowicie wypadki defraudacyj leśnych dokonane dla celów spekulacyjnych i nie na odbudowę gospodarstw, oraz na wezwanie sądów przedłożyć im wyniki swoich dochodzeń w świadectwie ustnem lub pisemnem zależnie od żądania sądu.

Opinje powiatowych Komisyj Rozdziału Drzewa, które przyznały już drzewo osobom oskarżonym o samowolny jego zabór, należy uważać za decydujące dla ustalenia charakteru zaboru i w tych wypadkach badanie ponowne nie jest potrzebne.

Postępować należy z możliwą szybkością, mając na względzie, że akt amnestji w ustawie z dnia 19 grudnia 1919 r. pragnął okazać rzeczywistą pomoc poszkodowanej przez wojnę ludności nawet w wypadkach, gdy, spowodowana potrzebą, uciekała się ona do zaboru bezprawnego drzewa z lasów państwowych.

Warszawa, dnia 22 marca 1920 r.

Minister
w z. *Z. Chmielewski*

Naczelnik Zarządu Głównego Dóbr Państwowych
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 110.

Do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Rachuby oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych Urzędów

w przedmiocie

przedstawiania Wydziałowi Rachuby Zarządu Centralnego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Pasńtwowych rachunków do opłacania.

Niniejszem polecam Panom, aby wszystkie rachunki, przesyłane Wydziałowi Rachuby do opłacenia były zaopatrzone w stempel według niżej zamieszczonego wzoru i podpisane przez Szefa Sekcji, Naczelnika Wydziału bądź Kierownika danego Urzędu. Na rachunku musi być dokładnie wskazany dział, paragraf i pozycja, na jaką dany rachunek ma być zapisany.

Rachunki, nie odpowiadające wyżej wymienionym wymaganiom, będą przez wydział Rachuby Zarządu Centralnego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych zwracane odpowiednim Sekcjom lub Urzędom.

Warszawa, dnia 7 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
Dr. Bardel

Naczelnik Wydziału Rachuby:
Jan Szmakfefer

§............ poz. .... dział ....

Do wypłaty Mk. .... fen. ....

podług .... Nr. ....

podpis ....

OKÓLNIK № 111

do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej i Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędów

w przedmiocie

załatwiania spraw na piśmie.

Przy sprawdzaniu biurowości w Sekcjach i Urzędach zauważyłem następujące braki i usterki:

1) dziennik korespondencyjny nazbyt mało jest użytkowany jako księga kontroli załatwiania korespondencji, natomiast przeważnie poczytuje się go za księgę zapisu i oznaczenia numerami korespondencji wchodzącej.

W celu dostatecznego wyzyskania właściwego przeznaczenia dziennika należy:

przestrzegać, aby zapisy, dotyczące obiegu pisma i ewent. odłożenia go do akt, były uskuteczniane możliwie szybko i dostatecznie dokładnie,

najdalej co dwa tygodnie winien być Szefowi Sekcji lub Kierownikowi Urzędu przedstawiany wykaz pism niezałatwionych, ułożony na podstawie zapisów w dzienniku.

Wbrew wyraźnemu przepisowi art. 12 Przepisów Tymczasowych o załatwianiu spraw na piśmie (Dziennik Urz. Ministerstwa Roln. i D. P. № 8 z dn. 10/V. 1919 r. str. 267) niektórzy referenci zaniedbują prowadzenia kontroli pism przez siebie załatwianych.

Polecam ścisłe przestrzeganie, by przepis powyżej przytoczony był wykonywany.

2) Układ pism wychodzących częstokroć nie odpowiada trybowi wskazanemu w art. 14 powołanych przepisów;

w szczególności polecam co następuje:

a) powołanie się na numer pisma wchodzącego i datę winno być umieszczone poniżej numeru, a nie na początku treści pisma wychodzącego;

b) należy unikać zwrotów i zdań zbędnych, jak np. „Ministerstwo komunikuje, że“;

c) należy pilnie czuwać, aby projekt pisma wychodzącego był oznaczony do kontrasygnaty urzędników, którzy w danej sprawie mogą się wypowiedzieć.

3) Odręczne załatwianie pism nazbyt rzadko jest stosowane wbrew wyraźnym przepisom art. 19 Przepisów Tymczasowych o załatwianiu spraw na piśmie.

4) Szczególnie częstym i poważnym błędem jest odsyłanie do akt wbrew wyraźnemu brzmieniu art. 17 Przepisów Tymczasowych o załatwianiu spraw na piśmie pism, które nie wyczerpują sprawy i nie stanowią ostatecznego jej załatwienia.

Projekty pism o informacje powinny zawsze zawierać wskazówkę dla archiwum: „ponownie przedstawić dnia......“, toż samo pisma stanowiące częściowe załatwienie sprawy lub zawiadomienie o tem, że sprawa będzie w następnem piśmie załatwiona. Korespondencja taka nie może być w archiwum składana do akt, lecz jest porządkowana według terminów bądź to w jednym stosie w układzie chronologicznym, bądź też w specjalnej szafce "terminatce“ i w wyznaczonych terminach powinna być odsyłana do referentów.

Polecam wydanie zarządzenia i dopilnowanie, by urzędnicy zapoznali się dokładnie z Przepisami Tymczasowemi o załatwianiu spraw na piśmie (Dz. Urz. Min. Rol. i D. P. № 8 z dn. 10/V. 1919 r.) i skrupulatnie przestrzegali ich wykonania.

Warszawa, dnia 8 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 112.

Do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa i Kierowników wszystkich podległych mi Urzędów

w przedmiocie

trybu wysyłania telegramów zagranicznych.

Niniejszem podaję do wiadomości Panów, że zwykłe telegramy urzędowe (en clair) do Poselstw, Konsulatów bądź też delegatów polskich za granicą kierowane być winny wprost za granicę.

Ministerjum Spraw Zagranicznych pośredniczyć odtąd będzie jedynie w przesyłaniu telegramów poufnych, wymagających wysłania w formie szyfrowanej. Telegramy te wysyłane będą na rachunek urzędów nadawczych.

Warszawa, dnia 9 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 113.

Do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelnika Głównego Zarządu Dóbr Państwowych, Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Naczelnika Wydziału Prezydjalnego oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędów

w przedmiocie

informowania prasy o ważniejszych obstalunkach i sprzedażach państwowych, uczynionych przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

W rozwinięciu okólnika № 73 z dn. 19 grudnia 1920 r. w przedmiocie informowania prasy o pracach Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych polecam co następuje:

Wszelkie większe obstalunki, czynione przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych i podległe mu urzędy, jako to: nabywanie inwentarza biurowego, instrumentów mierniczych, maszyn i narzędzi rolniczych i t. p. oraz zawieranie wszelkich aktów sprzedaży, jako to: sprzedaż drzewa użytkowego, opałowego, kory, paszy i trawozbiorów, gliny, kamieni, surowic, szczepionek owoców i warzyw oraz wyznaczanie opłat za wydzierżawianie majątków państwowych, za użytkowanie zrębów rolnych, gospodarstw łowieckich i rybnych, opłaty za przeprowadzanie robót meljoracyjnych—winny

być podawane do wiadomości Wydziału Prezydjalnego, w celu umieszczania ich w „Tygodniku Dostaw“, specjalnem czasopiśmie fachowem, wydawanym we Lwowie.

Warszawa, dn. 12 kwietna 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 114.

Do PP. Szefów Sekcyj, Wojewody Łódzkiego, Naczelników Wydziałów Ministerstwa, Kierowników podległych Ministerstwu Urzędów, Naczelnika Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego, Inspektora Weterynaryjnego w Łodzi, Głównego Inspektora Ochrony Lasów, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa oraz PP. Starostów Województwa Łódzkiego

w przedmiocie

uruchomienia Departamentu Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Łódzkim.

W dn. 15 kwietnia 1920 r. rozpocznie swe czynności urzędowe utworzony na zasadzie art. 37 Rozporządzenia Wykonawczego Rady Ministrów do Ustawy tymczasowej z dn. 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji (Dziennik Ustaw Rzplitej Polskiej № 90 poz. 490) Departament Rolnictwa i Weterynarji w urzędzie Wojewódzkim Łódzkim.

Od dnia tego począwszy winni PP. Starostowie Województwa Łódzkiego we wszystkich sprawach z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w których dotychczas odnosili się do zarządu centralnego Ministerstwa, względnie do organów Ministerstwa drugiej instancji (Inspektorów Weterynaryjnych), zwracać się tylko do Wojewody Łódzkiego, jak również wszelką korespondencję urzędową, skierowywaną do władz wyższych, adresować i przesyłać w trybie instancyjnym do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego.

Z drugiej strony od dnia 15 kwietnia 1920 r. począwszy winno ustać bezpośrednie komunikowanie się zarządu centralnego Ministerstwa oraz podległych Ministerstwu Urzędów centralnych z władzami administracyjnemi pierwszej instancji i wszelkie zarządzenia ich i decyzje, których wykonanie poruczone będzie Starostwom Województwa Łódzkiego lub o których Starostwa te będą miały być zawiadomione, skierowywane być winny do Wojewody Łódzkiego.

Zakres działania Departamentu Rolnictwa i Weterynarji został określony w art. 13 powołanego na wstępie niniejszego okólnika rozporządzenia Rady Ministrów.

Inspektor Weterynaryjny w Łodzi od dn. 15 kwietnia 1920 r. straci charakter samodzielnego organu drugiej instancji w zakresie służby wete-

rynaryjnej i zostaje włączony do Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego na zasadach ogólnych.

Włączeniu do Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego ulegają również właściwe Urzędy Ochrony Lasów, zachowując na razie swoje siedziby dotychczasowe.

PP. Szefowie Sekcyj, Naczelnicy Wydziałów i Kierownicy podległych mi urzędów wydadzą podległemu sobie personelowi odpowiednie zarządzenia wykowawcze, a PP. Starostowie zawiadomią o uruchomieniu Departamentu Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Łódzkim podległych sobie pp. referentów rolniczych i lekarzy weterynaryjnych.

Warszawa, dn. 13 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 115.

Do PP. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędów
w przedmiocie
godzin urzędowania w soboty.

Stosownie do uchwały Rady Ministrów z dn. 24 marca 1920 r. czas urzędowania w soboty w okresie letnim, t. j. od dn. 1 kwietnia 1920 r. do dn. 30 września 1920 r. trwa zamiast siedmiu — pięć godzin.

Warszawa, dn. 12 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 116.

Do PP. Wojewodów: Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego, Białostockiego, Generalnego Delegata Rządu dla Galicji, Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie
w przedmiocie
nieopóźniania zawierania umów dzierżawnych na niezagospodarowane użytki rolne z powodu nieustalenia wzoru tych umów.

Doszło do mojej wiadomości, że niektórzy pp. Starostowie wstrzymują zawieranie przymusowych umów dzierżawnych w myśl art. 7 rozp. wyko-

nawczego z 30/III 1920 (Dz. Ust. № 29 poz. 174), a to z tego powodu, że nie otrzymali do tej pory wzoru umów, który według mego okólnika z 31 III 1920 № 104 ma być przez Urząd Zagospodarowania Odłogów niebawem nadesłany.

Wobec tego upraszam pp. Wojewodów Generalnego Delegata Rządu, Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie o wydanie niezwłocznego polecenia p.p. Starostom, by aż do chwili nadesłania odnośnego wzoru, będącego w opracowaniu, zawierali z interesowanymi umowy tymczasowe, w których winny być zawarte: imię i nazwisko i miejsce zamieszkania dzierżawcy, przedmiot dzierżawy, czas trwania dzierżawy, wysokość tenuty dzierżawnej i terminy jej płatności, oraz warunki, przewidziane w art. 8 powyższego rozporządzenia; nadto należy w tymczasowej umowie zamieścić postanowienie, że po ustaleniu wzoru umów dzierżawnych, obowiązuje się dzierżawca podpisać według tego wzoru nową umowę, która wstępuje w miejsce umowy tymczasowej.

Zarazem upraszam pp. Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu, Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie o polecenie pp. Starostom, by z powodu braku wzorów umów dzierżawnych, akcja wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków w żadnym wypadku nie doznała opóźnienia.

Warszawa, dnia 19 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Prezes Urzędu Zagospodarowania Odłogów:
Ubysz

OKÓLNIK № 117.

Do PP. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej i Kierowników podległych Ministerstwu urzędów w przedmiocie urlopów wypoczynkowych urzędników Ministerstwa oraz służby niższej.

Wobec zbliżającego się okresu urlopów wypoczynkowych zwracam uwagę PP. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej oraz Kierowników podległych Ministerstwu urzędów na potrzebę ścisłego stosowania się do postanowień okólnika mego z dn. 13 maja 1919 r. № 24 (Dz. Urz. M. R. i D. P. № 9 z dn. 26/V 1919 r.) z uwzględnieniem zmian następujących:

a) urlopów urzędnikom Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych do kategorji VI włącznie, stosownie do planów, zatwierdzonych przez p. Podsekretarza Stanu, — udzielać będzie Naczelnik Głównego Zarządu Dóbr Państwowych (Dz. Urz. M. R. i D. P. № 21 1919 r. Okólnik № 60), do którego też podania poszczególnych urzędników o udzielenie urlopów kierować należy;

b) odpisy zatwierdzonych planów urlopów w poszczególnych wydziałach i urzędach przesyłać należy do Wydziału Służbowego (Okólnik № 57. Dz. Urz. M. R. i D. P. № 20-1919 r.) i

c) celem utrzymania sprawności w załatwianiu czynności biurowych oraz ułatwienia możliwie większej liczbie pracowników wykorzystania swoich praw do wypoczynku — sezon urlopów wypoczynkowych może być rozciągnięty na miesiące od maja do października włącznie.

Warszawa, dn. 20 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 118

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Prezydjalnego, Naczelnika Wydziału Rachuby, Naczelnika Państwowego Urzędu Meljoracyj Rolnych, Kierownika Instytutu Torfowego, Dyrektora Państwowego Instytutu Meteorologicznego, Dyrektora Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, Głównego Inspektora Ochrony Lasów, Naczelnika Zarządu Stadnin Państwowych, Naczelnika Zarządu Głównego Dóbr Państwowych, Kierownika Państwowego Laboratorjum Weterynaryjnego

w przedmiocie

opracowania zamierzeń budżetowych na czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1921 r.

Stosownie do okólnika № 80 zostały opracowane projekty preliminarza budżetowego na czas od 1 kwietnia 1920 r. do 31 marca 1921 r. Ze względu na to, że poprzedni budżet (na czas od 1.VII 1919 do 31.III 1920 r.) stosownie do pisma Ministerstwa Skarbu z dn. 22 marca r. b. № 3742/20, zostaje przedłużony do końca bieżącego roku i budżet nowy wejdzie w życie dopiero od 1 stycznia 1921 r., zachodzi wątpliwość, czy opracowane preliminarze na czas od 1 kwietnia 1920 r. będą odpowiadały potrzebom roku przyszłego.

Polecam zatem Panom przedstawić odpowiednie uzupełnienia preliminarzy na rok przyszły najdalej do dnia 5 maja, gdyż ostateczny termin złożenia budżetu Ministerstwa Skarbu pozostaje niezmieniony, mianowicie dn. 1 czerwca 1920 r. Propozycje, uczynione po dniu 5 maja r. b., nie będą uwzględnione.

Warszawa, dnia 20 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 119

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

każdorazowego porozumiewania się z Ministerstwem Przemysłu i Handlu w sprawach wszelkich zamówień rządowych na wytwory przemysłowe i rękodzielnicze.

Sejm Ustawodawczy na posiedzeniu swem w dn. 20 stycznia 1920 r. powziął uchwałę wzywającą Rząd, „aby zapotrzebowania wszystkich urzędów i władz państwowych na wytwory masowej wytwórczości przemysłowej i rękodzielniczej były wydawane przez odnośne organy obowiązkowo w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu".

Wobec tego, że wbrew cytowanej wyżej uchwale Ministerstwo Przemysłu i Handlu jest często pomijane przy wydawaniu zamówień rządowych— niniejszem polecam Panom ściśle przestrzegać, aby wszelkie zamówienia na przedmioty masowej wytwórczości przemysłowej i rękodzielniczej oraz wszelkie zapotrzebowania na artykuły zagraniczne czynione były jedynie po porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu i po uzyskaniu jego aprobaty.

O projektowanych zapotrzebowaniach zagranicznych należy każdorazowo zawiadamiać Wydział Ekonomiki Rolnej Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Warszawa, dnia 26 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 120

Do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów i Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędów

w przedmiocie

zachowania się delegatów Ministerstwa na konferencjach z przedstawicielami innych Ministerstw, Urzędów, Instytucyj Państwowych i społecznych bądź też naradach z udziałem osób prywatnych.

Zwracam uwagę Panów, że w celu osiągnięcia niezbędnej zgodności opinji, wypowiadanej przez delegatów Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych lub podległemu mu Urzędu na konferencjach z przedstawicielami innych Ministerstw, Urzędów, Instytucyj państwowych i społecznych bądź też na naradach z udziałem osób prywatnych, ze stanowiskiem, jakie istotnie Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych lub podległy mu Urząd

w odnośnej sprawie zajmuje,—delegowani na te konferencje i narady urzędnicy winni otrzymywać wyczerpujące i ścisłe wskazówki, w zakresie których jedynie, oraz swej wiedzy fachowej, mogą reprezentować Ministerstwo lub Urząd mu podległy.

W razie interpelowania delegatów tych na konferencjach lub naradach w sprawach, nie objętych otrzymanemi wskazówkami bądź też wychodzących poza zakres ich kompetencji fachowej, obowiązani są oni uchylić się od odpowiedzi, zaznaczając wyraźnie, że odpowiedź na zadane pytania nie leży w granicach otrzymanego upoważnienia lub też przekracza ich kompetencję fachową, a zatem udzielićby ją mogli dopiero po porozumieniu się z władzą przełożoną i czynnikami fachowemi reprezentowanego przez nich Ministerstwa lub Urzędu.

W razie, gdyby podczas rozmowy przywatnej uczestników konferencji czy narady, poruszone zostały sprawy, dotyczące Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych lub podległego mu urzędu, reprezentujący Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych lub odnośny Urząd delegat winien w wypowiadaniu swych zdań zachować jaknajdalej idącą powściągliwość i ostrożność, zaznaczając wyraźnie, że wypowiada tylko swe zdanie osobiste.

Polecam PP. Szefom Sekcyj, Naczelnikom Wydziałów i Kierownikom wszystkich podległych mi urzędów wydać niezwłocznie odpowiednie zarządzenia w celu ścisłego wykonania wskazań w niniejszym okólniku zawartych.

Warszawa, dnia 21 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński.

OKÓLNIK № 121

do pp. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego i Białostockiego

w przedmiocie

bezpośredniego komunikowania się Zarządu Stadnin Państwowych z pp. Wojewodami w sprawach dotyczących depôt i stad państwowych.

Ze względu na wielkie wyczerpanie krajowej hodowli koni i celem skoncentrowania odpowiedniego materjału hodowianego Zarząd Stadnin Państwowych zwrócił się w swoim czasie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z prośbą o wydanie podwładnym mu urzędom polecenia meldowania w Zarządzie Stadnin Państwowych w Warszawie posiadanych przez te urzędy dla swego użytku klaczy o wartości hodowlanej, ewentualnie okazywania ich delegowanym przez Zarząd Stadnin Państwowych urzędnikom—dla ewidencji i późniejszej wymiany.

Na skutek tego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało pp. Powiatowym komisarzom rządowym odpowiednie polecenia, zawarte w okólniku tegoż Ministerstwa № 428 z dn. 2.VII. 1919 r. (№ AB. 4115/I).

Obecnie w celu ułatwienia i przyśpieszenia biegu spraw związanych bezpośrednio z administracją depôt i stad państwowych, w szczególności spraw tyczących się zgłaszania posiadanych przez Starostwa dla swego użytku klaczy o wartości hodowlanej i wymiany tych klaczy na wałachy—upoważniłem Zarząd Stadnin Państwowych do bezpośredniego zwracania się do pp. Wojewodów we własnem imieniu. Odnośną korespondencję podpisywać będzie Naczelnik Zarządu Stadnin Państwowych względnie jego zastępca.

Podając powyższe do wiadomości Panów, proszę o wydanie stosownych zarządzeń.

Warszawa, dn. 24 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
Dr. Bardel

Naczelnik Zarządu Stadnin Państwowych:
Fryderyk Jurjewicz

OKÓLNIK № 122

Do pp. Szefów Sekcyj, Wojewody Kieleckiego, Naczelników Wydziałów Ministerstwa, Kierowników podległych Ministerstwu Urzędów, Naczelnika Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Urzędu Wojewódzkiego Kieleckiego, Inspektora Weterynaryjnego w Kielcach, Głównego Inspektora Ochrony Lasów, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa oraz pp. Starostów Województwa Kieleckiego

w przedmiocie

uruchomienia Departamentu Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Kieleckim.

W dn. 24 kwietnia 1920 r. rozpocznie swe czynności urzędowe utworzony na zasadzie art. 37 Rozporządzenia Wykonawczego Rady Ministrów do Ustawy tymczasowej z dn. 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji (Dziennik Ustaw Rzplitej Polskiej № 90 poz. 490) Departament Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Kieleckim.

Od tego dnia począwszy winni pp. Starostowie Województwa Kieleckiego we wszystkich sprawach z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w ktorych dotychczas odnosili się do zarządu centralnego Ministerstwa, względnie do organów Ministerstwa drugiej instancji (Inspektorów Weterynaryjnych), zwracać się tylko do Wojewody Kieleckiego, jak również wszelką korespondencję urzędową, skierowywaną do władz wyższych, adresować i przesyłać w trybie instancyjnym do Kieleckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Z drugiej strony, od dnia 24 kwietnia 1920 r. począwszy, winno ustać bezpośrednie komunikowanie się zarządu centralnego Ministerstwa oraz podległych Ministerstwu Urzędów centralnych z władzami administracyjnemi pierwszej instancji i wszelkie zarządzenia ich i decyzje, których wykonanie poruczone będzie Starostom Województwa Kieleckiego lub o których Sta-

rostwa te będą miały być zawiadomione, skierowywane być winny do Wojewody Kieleckiego.

Zakres działania Departamentu Rolnictwa i Weterynarji został określony w art. 13 powołanego na wstępie niniejszego okólnika rozporządzenia Rady Ministrów.

Inspektor Weterynaryjny w Kielcach od dn. 24 kwietnia 1920 r. straci charakter samodzielnego organu drugiej instancji w zakresie służby weterynaryjnej i zostaje włączony do Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Urzędu Wojewódzkiego Kieleckiego na zasadach ogólnych.

Włączeniu do Urzędu Wojewódzkiego Kieleckiego ulegają również właściwe Urzędy Ochrony Lasów, zachowując na razie swoje siedziby dotychczasowe.

Pp. Szefowie Sekcyj, Naczelnicy Wydziałów i Kierownicy podległych mi urzędów wydadzą podległemu sobie personelowi odpowiednie zarządzenia wykonawcze, a Pp. Starostowie zawiadomią o uruchomieniu Departamentu Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Kieleckim podległych sobie pp. referentów rolniczych i lekarzy weterynaryjnych.

Warszawa, dnia 22 kwietnia 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w. z. *Z. Chmielewski.*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 123

do PP. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego i Białostockiego. P. Generalnego Delegata Rządu dla Galicji i Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie

w przedmiocie

wykonania ustawy z dnia 3 lipca 1919 r. (Dz. Praw № 57 z roku 1919 p. 345) o ochronie drobnych dzierżawców rolnych.

Ustawą z dnia 3 lipca 1919 r. wprowadzono na czas do końca 1920 r. ograniczenie wysokości pobieranego od drobnych dzierżawców rolnych czynszu dzierżawnego w ten sposób, że czynsz dzierżawny od dnia 1 stycznia 1919 r. nie może przewyższać trzykrotnego czynszu płaconego w danej miejscowości za taką dzierżawę w 1914 r.

Ochrona ta dotyczy tylko dzierżawców drobnych działek gruntów rozległości do 6 morgów.

W poszczególnych jednak miejscowościach określona wyżej norma czynszu dzierżawnego może być przez właściwe władze powiatowe podniesiona lub zmniejszona, zależnie od miejscowych warunków ekonomicznych.

Upoważnia się niniejszem, w myśl art. 1 powołanej ustawy, Starostwa do podwyższenia lub zmniejszenia ustawowych norm czynszu dzierżawnego w miarę potrzeby i stwierdzonych w danej miejscowości warunków ekonomicznych.

Podwyższenie lub zmniejszenie norm czynszu dzierżawnego nie da się ująć dla całego Państwa w pewne stałe granice, jest ono ściśle związane z miejscowemi warunkami ekonomicznemi (zniszczenie wskutek działań wojennych, rodzaj i stan dzierżawionych użytków rolnych i t. p.) i dlatego pozostawione być musi ocenie PP. Starostów, na zasadzie opinji referentów rolniczych w tych powiatach, gdzie referenci ci urzędują.

W myśl powyższego proszę Pana o wydanie PP. Starostom odpowiednich zarządzeń i o powiadomienie mnie o nich.

Warszawa, dnia 23 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 124

do PP. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego i Białostockiego, Generalnego Delegata Rządu dla Galicji i Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie

w przedmiocie

bezpośredniego skierowywania do Starostw przez Urząd Zagospodarowania Odłogów kandydatów na dzierżawy niezagospodarowanych użytków rolnych.

Coraz częściej zdarzają się wypadki, że z powiatów, w których niema niezagospodarowanych użytków rolnych, ulegających wydzierżawieniu stosownie do postanowień ustawy z dn. 18 marca 1920 r. (Dz. Ust. № 28 z dn. 1 kwietnia 1920 r. poz. 165), zgłaszają się kandydaci do dzierżaw wprost do Urzędu Zagospodarowania Odłogów w celu wskazania im odpowiednich do dzierżaw gruntów.

W celu przyśpieszenia postępowania w podobnych wypadkach i oszczędzenia interesowanym trudów w załatwieniu sprawy, oraz mając na uwadze postanowienia obowiązujących w tej mierze rozporządzeń, według których koordynowanie akcji zagospodarowania odłogów w poszczególnych powiatach, wchodzących w skład województwa, należy do zakresu działania Pana Wojewody (p. Inspektora Okręgowego Pomocy Rolnej), a koordynowanie tej akcji pomiędzy poszczególnemi województwami — do zakresu działania Urzędu Zagospodarowania Odłogów,—zarządzam co następuje:

Panowie Wojewodowie (pp. Inspektorowie Okręgowi Pomocy Rolnej) zechcą przed dniem 15 maja 1920 r. nadesłać do Urzędu Zagospodarowania Odłogów wykazy niezagospodarowanych użytków rolnych w tych powiatach, w których znajduje się tak znaczna ilość tych użytków, iż niema nadziei na wydzierżawienie ich kandydatom z tego samego powiatu, lub też z innych powiatów tego samego województwa w przeciągu najbliższych dwóch tygodni. Wykazy te winny być co dwa tygodnie uzupełniane stosownie do zaszłych w międzyczasie zmian.

Na podstawie tych wykazów Urząd Zagospodarowania Odłogów w wypadkach bezpośredniego zgłaszania się kandydatów, ubiegających się o dzierżawę, wskaże interesowanym powiat, w którym uzyskać mogą żądane dzierżawy i zaopatrzy ich w odpowiednie pismo do właściwego Starosty.

Odpis tego pisma Urząd Zagospodarowania Odłogów prześle jednocześnie do wiadomości właściwego urzędu wojewódzkiego (inspektoratu okręgowego pomocy rolnej).

O ile pp. Starostowie nie napotkają przeszkód dla wydzierżawienia gruntów kandydatom, skierowywanym przez Urząd Zagospodarowania Odłogów zgodnie z propozycją tegoż Urzędu (np. z powodu, że proponowane grunty zostały w międzyczasie wydzierżawione innym osobom, z powodu tego, że w międzyczasie wpłynęły zgłoszenia od kandydata z tego samego powiatu i t. p.), Starosta zawrze z odpowiednimi kandydatami umowy dzierżawne w myśl rozporządzenia z dn. 18 marca 1920 r. (Dz. Ust. № 29 z dn. 1.IV 1920 r. poz. 174), donosząc o tem jednocześnie urzędowi wojewódzkiemu oraz Urzędowi Zagospodarowania Odłogów z powołaniem się na pismo Urzędu Zagospodarowania Odłogów.

Zarządzenia niniejszego okólnika przy ich sprężystem wykonaniu przyczynią się niewątpliwie do zmniejszenia ilości niezagospodarowanych użytków rolnych, a interesowanym oszczędzą znacznej ilości trudów i niepotrzebnych podróży w celu uzyskania informacji, w jakim powiecie mogą wydzierżawiać niezagospodarowane użytki.

Warszawa, dn. 28 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Prezes Urzędu Zagospodarowania Odłogów:
Ubysz

OKÓLNIK № 125

do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Urzędów w przedmiocie powołania prawników do czynnej służby wojskowej.

Ustawą z dnia 20 stycznia 1920 r. (Dziennik Ustaw R. P. № 7 z dn. 31/I. 1920 r. poz. 45) Pan Minister Spraw Wojskowych został upoważniony do powołania na czas trwania wojny, w miarę potrzeby, do czynnej służby wojskowej w Korpusie Sądowym osób, posiadających kwalifikacje do wstąpienia na państwową służbę prawniczą, które w dniu powołania—nie przekroczyły 42 roku życia, o ile już w myśl obowiązujących ustaw nie podlegają obowiązkowi czynnej służby wojskowej (art. 1).

Powoływanie do czynnej służby wojskowej nastąpi w miarę zapotrzebowania (art. 2).

Na wniosek odnośnych Ministerstw zwolnieni będą od czynnej służby w wojsku ci prawnicy, których pozostawienie na stanowiskach, zajmowanych przed powołaniem, jest konieczne w interesie służby państwowej lub z innych ważnych powodów.

O zwolnieniu rozstrzyga p. Minister Spraw Wojskowych (art. 3).

Ponieważ wykonanie tej ustawy poruczone zostało p. Ministrowi Spraw Wojskowych, o ile zaś chodzi o powołanie prawników ze służby państwowej—w porozumieniu z odnośnymi Ministrami (art. 6), — przeto p. Minister Spraw Wojskowych, w myśl swego wniosku wydał polecenie, by przy powoływaniu do czynnej służby wojskowej prawników, zajętych w urzędach podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych, porozumiewano się ze mną.

Wobec tego polecam, by w odnośnych wypadkach niezwłocznie mnie zawiadamiano drogą przedstawienia formalnego wniosku reklamacyjnego, podług art. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 października 1919 r. (Dziennik Ustaw № 87 z dn. 21/XI. 1919 r. poz. 474), względnie drogą telegraficzną, o ile powołanie zawierać będzie krótki termin do stawiennictwa.

Warszawa, dn. 29 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

RUCH SŁUŻBOWY.

Na zasadzie art. 32 dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Jan Hewell — naczelnikiem Wydziału Odbudowy Rolnictwa.

Bronisław Mendlowski — starszym referentem w Sekcji Weterynaryjnej.

Stanisław-Wojciech Borkowski — starszym referentem w Sekcji Rolniczej.

Otton Rudziański — starszym referentem w Wydziale Prezydjalnym.

Pomocnica referenta Zofja Wierzejska — urzędnikiem kancelarji kat. VII w Wydziale Prezydjalnym.

Pomocnica referenta Marja Kowalska — urzędnikiem kancelarji kat. VII w Wydziale Służbowym.

Włodzimierz Sałecki — asystentem w Państwowem Laboratorjum Weterynaryjnem.

Stanisław Majewski — referentem w Wydziale Produkcji Zwierzęcej.

Eugenja Dawidowska — pomocnicą referenta w Wydziale Ekonomiki Rolniczej.

Na zasadzie art. 2 ustawy tymczasowej o organizacji władz administracyjnych II instancji został przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowany:**

Juljusz Krajewski — inspektorem meljoracyjnym w Departamencie Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Lubelskim.

Na zasadzie art. 6. rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie utworzenia Instytutu Torfowego został przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowany:**

Juljusz Koppens — radcą ministerjalnym w Państwowym Instytucie Torfowym.

Na zasadzie art. 9 rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie utworzenia Państwowego Urzędu Meljoracyj Rolnych zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Franciszek Vetulani — starszym inspektorem meljoracyjnym w Państwowym Urzędzie Meljoracyj Rolnych.

Starsza kancelistka Stanisława Deniszczukówna — technikiem - chemikiem w Państwowym Urzędzie Meljoracyj Rolnych.

Na zasadzie art. 14 rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie organizacji Zarządów Dóbr Państwowych zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Radca leśnictwa Jan Ladenberger — starszym radcą leśnictwa w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Radca leśnictwa Stanisław Kumor — starszym radcą leśnictwa w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Aleksy Kotys — lustratorem lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Stanisław Golczewski — radcą leśnictwa w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Władysław Burzyński — radcą leśnictwa w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Witold Mach — radcą leśnictwa w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Józef Lisowski — radcą leśnictwa w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Referent Bronisław Aleksandrowicz — starszym referentem w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Warszawie.

Djonizy Buraczyński — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Roman Lewicki — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Michał Biliński — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Rewident Rachuby Kazimierz Popiel — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Tadeusz Tokarski — nadleśniczym w Nadleśnictwie Olsztyn.

Władysław Drapella — leśniczym w Nadleśnictwie Pomiechówek.

Stanisław Wobr — starszym rachmistrzem w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Radomiu.

Władysław Skrzyszowski — geometrą w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Stanisław Gnat — oficjałem Rachuby w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Na zasadzie art. 14 rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie organizacji Zarządów Dóbr Państwowych została przez **Naczelnika Zarządu Okręgowego Dóbr Państwowych w Warszawie zamianowana:**

Kancelistka Zofja Andrzejewska — starszą kancelistką w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Warszawie.

Warunki prenumeraty.

Prenumerata Dziennika Urzędowego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych wraz z dodatkiem w roku 1920 wynosi:

rocznie . . . . Mk. **96.**—
półrocznie . . . . . . Mk. **48.**—
kwartalnie . . . . . . Mk. **24.**—

Cena pojedyńczego numeru wraz z dodatkiem wynosi 8 Mk. Za specjalne numery większej objętości cena będzie obliczana osobno w stosunku do kosztów wydania danego numeru.

Prenumeratę przyjmuje Administracja Dziennika Urzędowego — Warszawa, Senatorska № 15.

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 9933